

Nemci v veliki ofenzivi na 60 milj dolgi fronti

VSEBINA PAKTA MED SOV. UNIJO IN FRANCIJO

Medsebojna vojaška in ekonomska pomoč za 20 let in skupen nastop proti bodoči nemški agresivnosti

PARIZ, 17. decembra. — Francosko zunanje ministrstvo je danes objavilo vsebino 20-letne pogodbe, ki je bila sklenjena med Francijo in Rusijo ob priliki De Gaullova obiska v Moskvi, iz katere je razvidno, da sta se državi medsebojno zavezali, nuditi druga drugemu vojaško in ekonomsko pomoč, sodelovati pri naporu za organiziranje svetovne organizacije za mir, nadaljevati z borbo do končnega poraza Nemčije in v delati roka v roki, da se v kati zatre vsak bodoči poizkus Nemčije za agresijo.

Sklenjena pogodba specifično določa, da ako bi bila ena izmed obeh pogodbenih držav ogrožena od Nemčije, je dolžna druga, da ji takoj prisloži pomoč z vsemi sredstvi, s katerimi razpolaga.

Obveza proti nasprotujočim paktom in koalicijam

Francija in Rusija sta se v tej pogodbi obvezali, da ne bosta naredili nobene pogodbe, stopili v nobeno koalicijo, ki bi bila naperjena proti interesom druge, ampak ta pogodba se ne nanaša na že poprej sklenjene pogodbe, kakor na pr. na 20-letni pakt med Anglijo in Rusijo, ki je bil sklenjen kmalu po nemškem napadu na Rusijo.

Gen. Charles de Gaulle in francoski zunanji minister Georges Bidault sta danes kabinetu podala obširno poročilo o pogodbi z Rusijo, nakar je kabineta odločil, da se pogodba pred ratifikacijo predloži posvetovalni skupščini, ki vrši posle parlamenta.

Ratifikacija gotova

Poročilo pravi, da je kabineta zadovoljstvo proučil posamezne točke pakta in prišel do zaključka, da predstavlja "kapitalni faktor v solidarnosti združenih narodov", kakor tudi bistven element za bodočo varnost Francije.

De Gaulle bo pakt še ta teden predložil posvetovalni zbornici, katerega ga bo, kakor se zadržuje, brez dvoma potrdila.

Pogodba je za dobo 20 let in se ima nadaljevati nedoločeno po preteku te dobe, razen ako bi jo ena izmed pogodbenih držav po enoletnem prehodnem naznanilu preklicala.

Plačal slano ceno za "steak dinner"

Ko je Sigmund Iserow, stanujoč na Lancaster rd., Cleveland Heights, v soboto zvečer stopil iz restavracije na E. 59 St. in Woodland Ave., kjer je imel steak dinner, in začel odpirati vrata avtomobila, ki ga je parkiral za restavracijo, je stopil iz teme neki mož, ki mu je pritisnil revolver v rebra in ga olajšal za \$105.

Borba med ELAS četami in Angleži se nadaljuje

Pogajanja za premirje na Grškem so se izjalovila

ATENE, 17. dec. — Čete grške osvobodilne fronte (ELAS) so danes odprle ogenj na britske postojanke v Atenah, nakar so angleška Spitfire letala in letala z roketnimi izstrelki napadla levičarske čete v grški prestolici.

Letala z roketnimi izstrelki so napadla radijsko postajo, medtem ko so Spitfire letala, opremljena z malimi topovi, vprizorila napad na neko lokomotivo ter obstreljevala stadion in koncentracijo ELAS čet na severozahodnem obronku Aten.

Angleški poveljnik zavrnil mirovne pogoje

Britski komandir pravi, da so se manjše praske vršile tudi preje tekom dneva, potem ko je britski poveljnik, gen. R. M. Scobie zavrnil mirovne pogoje osvobodilne fronte kot zadovoljljive.

V luki, kjer stojte ladje, napolnjene z živčevjem in drugimi potrebščinami, je bila danes očiščena generalna stavka.

Ameriška rešilna akcija se nadaljuje

Brig. gen. Persey L. Sadler,

Novi grobovi

MARY ZAKRAJSEK

Po dolgi bolezni je umrla na svojem domu Mary Zakrajšek, rojena Moder, stara 69 let, stanujoča na 1015 E. 74 St. Doma je bila iz vasi Sela pri Ljubljani, odkoder je prišla v Cleveland pred 35. leti. Bila je članica društva Marije Magdalene št. 162 KSKJ, društva sv. Neže C. K. of O., Srca Marije (staro) in Oltarnega društva. Zaposla, soproga Johna, hčer Pauline, poročeno Centa, dva vnuka in bratranca Frank Rajer, v staremu kraju pa dve sestri. Pogreb se bo vršil v četrtek ob 9. uri zjutraj iz Zakrajškovega pogrebnega zavoda, 6016 St. Clair Ave., v cerkev sv. Vida in nato na Calvary pokopališče.

JACOB JARC

Včeraj zjutraj je v Emergency Clinic bolnišnici umrl Jacob Jarc, star 60 let, stanujoč na 382 E. 160 St. Doma je bil iz Črne vasi pri Ljubljani, odkoder je prišel v Ameriko pred 43. leti. Tukaj zapušta sestro Louise Simončič, nečaka Louisa, tri nečakinje: Margaret Vadal, Jennie Muzic in Helen Jartz, v Coloradu brata Joseph, in v Detroitu, nečaka Andrew in nečakinjo Lillian, ter v stari domovini brata Francka in dve sestri Frances in Jennie. Bil je član podr. št. 3 SMZ. Pogreb se bo vršil iz August F. Svetek pogrebnega zavoda, 478 E. 152 St.

JOHN LEVSTEK

Včeraj ob 2. uri popoldne je po dolgi bolezni umrl na svojem domu John Levstek, star 69 let, stanujoč na 1239 E. 60 St. Pogreb se bo vršil iz Zakrajškovega pogrebnega zavoda. Podrobnosti bomo poročali jutri.

Japonci se smejo vrniti na zap. obalo

WASHINGTON, 17. decembra. — Vojni departament je naznanil, da se ameriški državljani japonskega porekla smejo zopet vrniti v kraje na zapadni obali, in v San Franciscu je bilo istočasno od vojaške oblasti naznanjeno, da odredba postane polnomočna 2. januarja.

Kot vzrok se navaja dejstvo, da so Amerikanci japonskega porekla, ki se nahajajo v oborženih silah, izoborno pokazali svojo lojalnost napram Zed. državam. Drugi faktor pa je ugoden razvoj vojnih operacij na Pacifiku, katere skoro popolnoma izključujejo možnost japonske invazije na ameriški pacifični obali.

Naznanilo pa poroča, da se na pacifično obalo se tudi v bodoče ne bodo smeli vrniti oni ameriški državljani japonskega porekla, o katerih se ima na rokah informacije, da gojijo simpatije za Japonsko.

Po japonskem napadu na Pearl Harbor se je moralo izseliti iz Californije, Washingtona in Oregona nad 115.000 oseb japonskega porekla. Večina od teh je bila pozneje poslana v rekolacijske centre, ki se nahajajo večji del v državah Arizona, Utah, Wyoming in Colorado.

Amerikanci vdrlili 7 milj globoko na otoku Mindoro

GL. STAN NA FILIPINIH, 17. decembra. — Ameriške invazijske sile so danes na široki fronti napredovale 7 milj globoko v notranjost otoka Mindoro in zavzele mesto San Jose. Ameriško prodiranje se vrši s treh mostišč, glasom naznanila, katerega je podal gen. MacArthur, je japonska opozicija še vedno jako šibka.

Danes je bilo podano pojasnilo za slabotni odpor japonskih sil na otoku Mindoro. Ameriške sile so pred invazijo šle mimo otoka dalje proti severu, kar je Japonce prepričalo, da bodo napadle Manila, potem pa so se nenadoma obrnile nazaj in invadirale Mindoro. Japonci so bili tako nepripravljeni, da ni na ameriške čete tekom izkrcanja padel niti en sam strel.

Danes so se stalno vsipala na obalo Mindora nadaljna ojačenja, ki se nahajajo skoro pod stalnim napadom japonske zračne sile.

Zadnja poročila z gl. stana gen. MacArthurja pravijo, da je prijem ameriških sil na Mindoru trden, in da so ameriške čete tekom nedelje prodrle šest milj naprej od mesta San Jose.

FILIBUSTER V SENATU PROTI NOVIM TAJNIKOM

WASHINGTON, 15. decembra. — Dem. senator Chandler iz Kentucky je danes zagrozil, da se bo v senatu podvzel filibuster proti potrditvi šestih pomožnih tajnikov državnega departementa. Izjavil je, da je predsednik odseka za zunanje zadeve, senator Connolly, prečil izraz opozicije, ko so s imena šestorice nahajala pred odsekom.

ARMADA POSLJE 4.700 MOZ V TOVARNE

WASHINGTON, 15. decembra. — Armada je danes naznanila, da bo dala dopust 4.700 mož, kateri bodo poslani v tovarne, da pomagajo pri produkciji artilerije, municije za zmožnarje, vojaške "tajerje" in druge potrebščine, katere oborožene sile nujno potrebujejo.

Vseslovanska proslava v San Franciscu

Dne 31. decembra (na Silvestrovo) se bo vršila v San Franciscu velika vseslovanska proslava. Gornja slika, klišej za katero nam je poslal Matt Spolar, član publicističnega odbora, predstavlja pevski zbor, ki bo nastopil na omenjeni proslavi, ki se bo vršila v velikem Civic auditoriju. Druga velika privlačnost na prireditvi bodo plesi, ki jih bodo proizvajale ruske, češke in jugoslovanske skupine v narodnih nošah.

SO VRGLI AMERIKANCE NAZAJ IN IZNOVA INVADIRALI OZEM-LJE BELGIJE IN LUKSEMBURŠKE

Naciji v desperatnem poizkusu, da bi obrnili tok borbe; nemški napadi na drugih točkah ustavljeni

PARIZ, ponedeljek, 18. decembra. — Nemška armada je včeraj podvzela prvo veliko ofenzivo izza dneva, ko so se zavezniške sile izkrcale v Normandiji. Nemci so vrgli v boj na tisoče moštva in več sto tankov na 60 milj dolgi fronti in iznova vdrlili v Belgijo in Luksemburško.

Na nekaterih točkah fronte, med Monschauom, 16 milj južno od Aachena, in v južni smeri proti Trieru, je sovražnik napredoval nekaj milj med tem ko so Amerikanci na drugih točkah njegovo napredovanje ustavili.

(Koliko globoko je sovražnik prodril, se na zavezniškem gl. stanu ni objavilo. Poročevalci na fronti javljajo, da je vojaška cenzura v nekaterih poročilih naredila spremembe.)

Nemci so stopili v boj na povelje feldmaršala Karla Rudolfa Rundstedta, ki je na svoje vojaške naslovil poziv, v katerem pravi, da je njihova "ura napočila."

Nemci upajo, da se vrnejo v Pariz

Radijski korespondent Gordon Frazer poroča s fronte, da nemški ujetniki pravijo, da Nemci upajo, da bodo do božiča zopet nazaj v Parizu.

Zavezniški gl. stan izjavlja, da medtem ko nemška ofenziva brez dvoma predstavlja vojaško operacijo večjega kalibra, katere se ne more podcenjevati, pa ni nobenega vzroka za vznemirjenje ali strah, da bodo Nemci daleč prišli.

Skušajo zmanjšati pritisk pred Duerenom

Poročilo s fronte, kjer se bo

ri prva ameriška armada, pravi, da poglobitvi namen nemške ofenzive je očitno, da bi se zmanjšal pritisk na nemške postojanke pri Duerenu, vzhodno od Aachena, in pa na sektorje pri Saaru in Palatinatu.

Drugo poročilo s fronte, katero drži deveta ameriška armada, pa izraža dvom, da bodo Nemci mogli zavzeti ali držati dosti ozemlja, in domneva, da so Nemci udarili v desperatnem poizkusu, da bi zmedli načrte gen. Eisenhowerja za veliko zimsko ofenzivo.

Najgloblji vdor znaša okrog 4 milje

Kakor izgleda, so Nemci znamenovali največ uspeha na sektorju na belgijski meji, in da se nahaja sedaj okoli deset milj od mesta Malmedy, ki leži 23 milj južno od Aachena.

(Malmedy se nahaja 14 milj zapadno od nemške meje, in ako se smatra, da so se Amerikanci nahajali na meji, bi to da medtem ko nemška ofenziva brez dvoma predstavlja vojaško operacijo večjega kalibra, katere se ne more podcenjevati, pa ni nobenega vzroka za vznemirjenje ali strah, da bodo Nemci daleč prišli.)

Nemci so ofenzivo začeli z velikim napadom artilerije, in v ozadju ameriških čet je pristala tudi nemška padalna pehota.

Angleški delavci se zavzemajo za borce na Grškem

LONDON, 17. decembra. —

Danes se je na Trafangar trgu v sru Londona vršilo veliko masno zborovanje, na katerem je 20 tisoč oseb obrodilo britsko intervencijo na Grškem in sprejelo resolucijo, v kateri se poziva vlado, da "neha rabiti vojaške čete proti demokratičnim odpornim silam v Grčiji."

Nad govorništvo odrom sta plapolali druga poleg druge britska in rdeča sovjetska zastava.

Eden izmed govornikov je bil lord Strabolgi, eden izmed voditeljev Delavske stranke, ki je izjavil, da je nastop Anglije v Grčiji zadal britskemu vplivu strahovit udarec, in da utegne intervencija zavleči konec vojne na mnogo mesecev.

Lord Strabolgi je rekel, da je ta akcija voda na mlin ameriških izolacionistov, ki so zopet stopili na plan, ter pristavil:

"Ako je to cena, ki morajo plačati za Churchillovo domina-

cijo, potem rečem, da je cena previsoka."

Nemci v Jugoslaviji na begu

RIM, 17. decembra. — Nemške kolone, ki se nahajajo na begu, so bile včeraj napadene v Jugoslaviji na cesti med Podgorico in Mateševim od britskih in južno - afriških bombnikov. Zračna sila je napadla skupino 500 nemških vozil, od katerih jih je bilo mnogo puščenih v plamenih.

SICILJANI V UPORU PROTI VOJASKI SLUŽBI

RIM, 17. decembra. — Telefonska poročila s Sicilije javljajo, da so v Cataniji in drugih mestih izbruhnili veliki neredi proti pozivu dveh nadaljnih letnikov k vojakom. Voditelji nemirov so dijaki, ki pravijo, da se ne bodo borili, dokler zavezniški ne bodo podali jamstva za italijanske meje. "Zakaj naj bi se borili za Italijo, ko se dela na tem, da se jo razmesari?" so kričali demonstranti. "Mi zahtevamo zajamčene meje!"

Nadaljne mestne

novice boste našli na 2. strani današnje izdaje.

UREDNIŠKA STRAN "ENAKOPRAVNOSTI"

"ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING AND PUBLISHING CO.
6231 ST. CLAIR AVENUE — HENDERSON 5311-12
Issued Every Day Except Sundays and Holidays
SUBSCRIPTION RATES (CENE NAROČNINI)

By Carrier in Cleveland and by Mail Out of Town:
(Po raznašalca v Clevelandu in po pošti izven mesta):

For One Year — (Za celo leto)	\$6.50
For Half Year — (Za pol leta)	3.50
For 3 Months — (Za 3 mesece)	2.00

By Mail in Cleveland, Canada and Mexico:
(Po pošti v Clevelandu, Kanadi in Mehiki):

For One Year — (Za celo leto)	\$7.50
For Half Year — (Za pol leta)	4.00
For 3 Months — (Za 3 mesece)	2.25

For Europe, South America and Other Foreign Countries:
(Za Evropo, Južno Ameriko in druge inozemske države):

For One Year — (Za celo leto)	\$8.00
For Half Year — (Za pol leta)	4.50

Entered as Second Class Matter April 26th, 1913 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3rd, 1879.

104

PREDLOGI KONFERENCE V DUMBARTON OAKS

V Washingtonu je od 21. avgusta do 7. oktobra zasedala konferenca delegatov Sovjetske zveze, Združenih držav, Velike Britanije in Kitajske, ki naj bi razpravljala o ukrepih za ohranitev miru v svetu in o varnosti v bodočnosti.

Predlogi, ki so bili v načelu obravnavani, obvezujejo zainteresirane vlade, da čimprej izdelajo potrebna določila, ki naj bi služila kot temelj za plenarno konferenco Združenih narodov.

Določila so naslednja:

Ustanavlja se organizacija Združenih narodov, katere naloga bi bila izdelati potrebne ukrepe, da bi se naslednji predlogi učinkovito izpeljali:

1. poglavje—Cilj organizacije bi bil: a) vzdrževanje miru in mednarodne varnosti; b) pospeševanje prijateljskih odnosov med narodi; c) mednarodno sodelovanje pri reševanju mednarodnih gospodarskih, socialnih in humanitarnih problemov; d) ustanovitev stalnega središča, kjer bi se v medsebojnem soglasju ostvarili cilji.

ENAKOPRAVNOST ČLANIC

2. poglavje—Za dosego gornjih ciljev bodo organizacija in njene članice vzajemno postopale po tehle načelih: a) Organizacija je osnovana na načelu enakopravnosti vseh miroljubnih držav; b) Vse članice se obvezujejo izpolnjevati vse prevzete obveze v soglasju postavljenih ciljev; c) vse članice bodo urejevale morebitne razlike z mirovnimi sredstvi; d) članice se odpovedujejo uporabi sile ali pretnje v mednarodnih odnosih; e) članice se obvezujejo priskočiti na pomoč z vsemi sredstvi pri vsaki akciji v soglasju pravil organizacije; f) članice se obvezujejo, da ne bodo z ničemer podpirale države, proti kateri je bila uperjena akcija s strani organizacije.

Organizacija mora zagotoviti, da bodo države nečlanice postopale po gornjih načelih in v duhu ohranitve svetovnega miru in splošne varnosti v svetu.

Vse miroljubne države imajo pravico, da se prijavijo za članice organizacije.

ORGANIZACIJA

Organizacijo sestavljajo:

- Generalna skupščina.
- Varnostni svet.
- Mednarodno razsodišče.
- Tajništvo.

Posebne dolžnosti Varnostnega sveta določa 8. poglavje. Vprašanje postopka glede glasovanja v Varnostnem svetu še ni končno veljavno precizirano.

Mednarodno razsodišče je glavni pravni organ organizacije. To razsodišče bo sestavljeno in bo delovalo v okviru posebnega statuta, ki ga bo treba izdelati in ki bo sestavni del pravil organizacije.

Stalni Mednarodnega razsodišča bo izdelan bodisi kot stana institucija, ki že obstoji in kateri bi se imele dodati potrebne modifikacije, ali pa kot nova ustanova. Vse države članice bi bile že ipso facto članice tudi tega Mednarodnega razsodišča.

Marsikdo je bil razočaran, ker konferenca v Dumbartonu ni obrodila popolnega uspeha. To razočaranje pa ni upravičeno. Tu se niso sestali ministri, pač pa visoki uradniki, ki so postopali po svoji stari navadi. Vedeti moramo, da so se vlade že pred sestankom sporazumele v gotovih načelnih vprašanjih. Nato so se sestali strokovnjaki in obravnavali podrobnosti. Taki postopki vedno povzročajo nepredvidene težave in se krešejo ob različnih mnenjih. Churchill je nekoč dejal: "Ko smo z muko in težavo prišli do poravnave določenih razlik, pa smo se prekučili v nova nesoglasja."

V našem slučaju so bili samo vtisi neuspeha mogoče preveč podčrtani. Zelo malo je bilo tudi verjetno, da se bodo dali že pri prvem sestanku osvojiti podrobni načrti o povojni organizaciji. Če so bili v glavnem strokov-

njaki bistveno sporazumni, je to že uspeh. Glavno je, da bi se sporazumele vlade, ki so edine poklicane, da tak sporazum odobrijo ali pa odklonijo. Postopek je bil popolnoma normalen in ne daje nobene potrebe po kaki bojazni. Kljub temu pa moramo vendarle priznati, da so vprašanja, pri katerih še ni mogel biti dosežen sporazum, zelo resna. Zato bi bila velika nesreča, če bi se razprave nadaljevale v težki atmosferi, ki je na konferenci vladala in česar ne smemo prikriti.

Glavno vprašanje izgleda je bilo vprašanje ustanovitve nove Zveze narodov. Pri tem so strokovnjaki ugotovili, da je bila stara praksa, po kateri Svet Zveze narodov ni mogel donášati nikakih odločitev, slaba. Na drugi strani so velesile, ki bi nosile glavno težo odgovornosti, soglasne, da bodo to odgovornost prevzele le, če bodo vsaj one same našle soglasnost pri odločitvah. V tem naj bi bila kompromisna rešitev med pravicami malih držav in odgovornostmi velesil. Ali kaže se še neka druga težava. Predstavljajmo si spor med neko velesilo in neko malo državo n. pr. med Anglijo in Luksemburgom. Po nekih načelih bi Anglija v tem vprašanju ne bila upravičena, da sodeluje pri glasovanju Sveta. (Take stvari so se dogajale tudi pri zasedanjih bivše Zveze narodov.) Ali pa bi Anglija imela v vsakem slučaju pravico do glasovanja in se tako upreti s svojim glasom vsaki odločitvi Sveta, ki bi jo ta poskušal uveljaviti. Že na tem primeru se nam pokažejo težave. Na prvi pogled nam izgleda nepravilno, da bi mogla neka velesila podminirati vsako odločitev v škodo svojega nasprotnika.

Zaman bi bile vse odločitve nove Zveze narodov, če bi jih ta ne mogla tudi izvršiti. Če pregledamo današnje razdelitev oboroženih sil v svetu, je jasno, da bi bilo Zvezi narodov nemogoče zagotoviti si spoštovanje odločitev s strani neke velesile, še manj pa preprečiti novo svetovno vojno. In ravno zaradi tega vendar nastaja nova Zveza narodov, da bi se bodoče vojne preprečile. Somišljenki "soglasja velesil" pravijo, da bi bilo potrebno postopati z velesilo drugače, kakor se postopa z obtoženecem pred sodiščem. M. Lippman, znani časnikar svetovnega slovesa je vprašanje označil z enim samim lapidarnim stavkom: "Svet pač ne more nadzirati svojih lastnih orožnikov!" K temu bi odgovoril: "Pa kaj so orožniki nad zakonom, ki ga mora spoštovati navadni zemljan? Kaj je orožnik zakon?"

Tako postavljena vprašanja nudijo dovolj prilike za zelo škodljiva medsebojna nasprotja. Če pa se zavestno izognemo metaforam in če gledamo stvari takšne kakor so, nam postane marsikaj lažje, kajti v praksi ni važno, ali velesila ima ali nima pravice, da se upre odločitvi, ki je njej v škodo. Če namreč taka velesila hoče uveljaviti svojo agresivno politiko, bo to storila z svetom ali pa brez njega; ravno takšna je situacija pri ostalih velesilah, če so pripravljene pobijati napadalca, bodo to storile, če ne, se bodo pač udale njegovim stremeljem. Če napadalec izziva Zvezo narodov s tem, da odbija njene odločitve ali da se igračka s svojo pravico glasovanja, je prav za prav popolnoma postranskega pomena. Glavno je samo eno: ali imajo velesile namero, da lojalno spoštujejo načela miru in splošne varnosti v svetu in odločno odbijajo vloge razbojnikov, poslušajoč se pri tem orožniške službe, ali pa, da teh namer nimajo. V tem drugem slučaju je seveda druga, svetovna vojna prešla mimo nas in nas ničesar ni naučila.

Predstava v počast 100-letnice rojstva pesnika Simona Gregorčiča

V nedeljo 24. decembra ob 3. uri popoldne podajo učenci Slovenske šole S. N. Doma v avditoriju, 6417 St. Clair Ave., zelo zanimiv program. Na sporedu je igra v enem dejanju "Čista vest", spisala Marica Gregorčičeva. Igra predstavlja trg v nekem mestu v Sloveniji, kjer kmetske pridelke. Tam mimo pride občinstvo in šolarji, ki pokupijo razstavljene stvari. Igra je zanimiva, poučna in vzgojna, ob programu se, kot običajno druga leta, tudi sedaj pri nas ustavi Miklavž, ki bo razdelil darila, komur bodo naslovljena.

Ta predstava je posvečena spominu 100-letnice rojstva pesnika Simona Gregorčiča. Več o njem in njegovih pesmih bo povedal predsednik S. N. Doma, Janko N. Rogelj v svojem uvodnem govoru pri predstavi. Učenci pa bodo deklamirali več njegovih pesmi. Zelo umestno je, da ameriško-slovenska mladina počasti goriškega slavčeka Simona Gregorčiča in v našem slučaju to izvedejo učenci Slovenske šole S. N. Doma. Simon Gregorčič se je rodil 15. oktobra, leta 1844 v planinski vasi Vrsno na Goriškem, ki spada v občino Libušnje pri Kobaridu. Pri luči se je reko po domače "pri Pomolcu". Njegova roditelja sta bila Jernej, ki se je zaradi družinskih razmer oženil že kot osemnajstletni mladenič, in Katarina, rojena Gabršček, preprosto kmetiško dekle. Simon je bil v družini drugorojenec.

Zelo zanimiv članek v spomin 100-letnice rojstva pesnika Simona Gregorčiča je izšel v oktoberski številki revije "Bazovica", ki izhaja v Kairo in tukaj ga vam podajam v celoti:

"Slovenski narod bo stoletnica rojstva svojega velikega narodnega pesnika siavil ob koncu največjega svojega gorja in trpljenja; v času, ko se na obzorju slovenske domovine že svetli dno počasti goriškega slavčeka

narod z lastno krvjo piše največkratnejše odlomke svoje zgodovine. Po zunanosti današnja proslava gotovo ne bo tako hrupna ne tako ceremonijalna, kakor bi bila mogoče čez nekaj mesecev, če bi vpadla v čas popolnega osvobođenja vse slovenske zemlje.

Zato pa bo proslava goriškega slavčeka v gozdovih in hribih, v skromnih slovenskih hišah, ob grmenju topov in rezetanju pušk intimnejša in veličastnejša. Objela bo vse Slovence na vseh bojiščih in na vseh celinah; Slovence na suhem, na morju, pod njim in v zraku. Simon Gregorčičeva brigada bo slavila svojega duhovnega patrona mogoče v Vrsnem, kjer mu je tekla zibelka, mogoče na pokopališču pri sv. Lovrencu, kjer počiva, mogoče v Rifenbergu, mogoče na Gradšču ali celo v Gorici...

Slavil ga bo ves slovenski narod, prav posebno pa naše primorsko ljudstvo, iz katerega je zrastle, se ob njegovem veselju in njegovi bolečini krepil, mu postal tolažnik, učitelj, vodnik in prerok. Simon Gregorčič, ki je svoj narod objemal v svoji duši z vso ljubeznijo, ki je za ta narod iztisnil svojo zadnjo kapljico krvi in je tudi po svoji smrti ostal med nami, večen in nesmrten, je prežl razum in srce našega naroda, ki ga je vzbujal in bolj razumel, kakor katerega koli njegovega prednika. Ravno v teh nesrečah in gorja polnih letih smo v polnem razumu, da v vsakem slovenskem srcu živi in kraljuje Simon Gregorčič.

Ni brez vzroka zapisal Anton Medved leta 1908 ob izdaji "Poezij" popotnico Gregorčičevi umetnici, ki "naj" poroča v slovenska mesta, vasi in naselja do zadnje kočice naše domovine. "Razveseljuj, tolaži, bodri in uč!"

Ti v srca ljubljenskih rojakov sej seme plemenitih rož, da bomo narod poštenjakov, da bomo narod vrlih mož!

Te besede so se uresničile. V veselju, v nesreči, v obupu in ob hudi uri je bil Simon Gregorčič z nami. Vsejal je seme plemenitih rož; zrastle je narod poštenjakov in naš je rod, rod vrlih mož. To trditev ravno danes, ob 100-letnici rojstva Simona Gregorčiča lahko s polno pravico in vrednim ponosom izpovedujemo. Slovenski narod je dal v tej vojni iz sebe svojo življensko moč, da z oboj izoblikuje svojo bodočnost, bodočnost suverena, neodvisnega, državnega naroda. Slovenski narod je predelal ves svoj križev pot, ki mu ga je s preroško besedo naznačil goriški slavček; naš narod pa je tudi v celoti izvršil naročilo, ki mu ga je Simon Gregorčič položil v testament.

Niti deset let ni bil v grobu, ko je zavihrala v naših krajih ona vihra, ki jo je gledal v "Soči" iz vsa tista zemlja, ki je bila ozadje Gregorčičeve pesmi, se je spremenila v razdejano in pogorišče.

Vihar, grozan, vihar strašan; prihrumel z gorkega bo juga, divjal čez plodno bo ravan, ki tvoja jo napaja struga. Gorje, da daleč ni ta dan! Nad tabo jasen bo oblok, krog tebe pa svinčena toča, in dež krvav in solz potok in blisk in grom, — oh, bitka vroča!

Tod sekla bridka bodo jekla, in ti mi boš krvava tekla! Kri naša te pojila bo, porvažna te kalila bo!

Ali ima evropski narod pred čoka in jasnovideca, ki bi svoje-

mu narodu s tako natančnostjo pričaral vso strašno resnico bodočnosti? Ali ima še kaj kak narod vodnika, ki bi s tako bistrotno zasluhl vso narodo ušodo naslednjega desetletja in ki bi s tako prefinjenim občutkom že vnaprej sodoživljal vso njegovo bolečino, z njim vred pa tudi verjel v njegovo moč? Ne, tega nima; veliki duhovi naših sosedov so ljudske množice samo hujskali na rop in krajo tuje zemlje in tujih narodov. Kako nizkotna je harlekinska figura nekega d'Annunzija, širokoustnega gobezdača, pred veličastno, preroško osebnostjo nesmrtnega Gregorčiča.

Četrto stoletje je divjala "svinčena toča in dež krvav in solz potok." Ves ta čas je živelo med nami Gregorčičevo izročilo. Narod ni poslušal krivih prerokov, ki so mu priporočali skrivljenje hrbtine in nujno prilagoditev. Tudi pred tremi leti ni poslušal "miroljubnih" navetov, pač pa si je še bolj živo prikladal v spomin preroške besede svojega genija:

Takrat se spomni, bistra Soča, kar gorko ti srce naroča: Kar bode shranjenih voda v oblakih tvojega neba, kar vode v tvojih bo planinah, kar bode v cvetnih je ravninah, tačas pridvi vse na dan, narasti, vzkipi v tok strašan!

In narod je do pičice izpolnil naročilo svojega genija. Kar je bilo prihranjenih moči slovenskega ljudstva po "planinah in ravninah" je privrelo na dan, narastlo in vzkipelo v tok strašan.

Se nekač je Gregorčič naročil — ne brez vzroka:

Ne stiskaj v meje se bregov! Srdita čez branove stopi, ter tujce, zemlje — lačne vtopi na dno razpenjenih valov!

To je bilo opozorilo tistim, ki so v sponah podedovane "zakonitosti" mislili, da bi mogli Gregorčičevo izročilo gledati prekrižanih rok in da nam bo s svobodo in pravico postreženo na krožniku.

Gregorčičeva vizija se danes izpolnjuje do vsake njegove izpete besede. To pričajo slovenske divizije in brigade N. O. V., ki so z "gorkim jugom" že obračunale, sedaj pa likvidirajo še mrzli sever.

Narod, ki sledi svojim največjim sinovom, ostane zmagovalc. Da smo Primorski Slovenci tako in neizbrisljivo ohranili svojo narodno bit, da so vsi valovi fašizma in nacizma razbili od trdnosti slovenske zavesti, da smo v najusodnejši uri postavili tako visok odstotek bojevnikov za narodno svobodo in za zedinjenje z veliko Jugoslavijo, to se imamo v najmanjši veri zahvaliti svojemu prvemu Primorcu, Simonu Gregorčiču. Zato se danes vsa naša misli, vsi naši bodoči načrti in vse naše želje obračajo k njemu s prošnjo, naj bi tudi vnaprej naš duhovni vodnik. Večna slava njegovemu spominu!

Tako torej cenijo Slovenci v starem kraju Simona Gregorčiča. Kaj pa mi tukaj? Ali se bomo vsaj toliko potrudili, da bi enkrat z našo navzočnostjo napolnili avditorij S. N. Doma, kjer bi skupno počastili našega velikega pesnika Simona Gregorčiča? Sedaj imamo vsi izvrstno priliko, da se odzovemo vabilu mladine Slovenske šole S. N. Doma, ki nam bodo povedali še več drugih Gregorčičevih biserov, katerih še niste slišali, — li pa že pozabili.

S posetom te predstave pomagajte finančno Slovenski šoli S. N. D. do nadaljnjega obstanka.

in obenem se vsaj malenkostno oddolžite velikemu geniju, da s prisotnostjo pri programu v počast njegovi 100-letnici rojstva poslušate njegove umotvore, katere bodo izvajali učenci in učenke naše šole.

Simon Gregorčič je naročil tudi to-le:

Mojo srčno kri škropite po planinskih solnčnatih tleh. Kakor seme jo vrzite po doleh in po bregih.

Pomlad iz krvi rodila Cvetke tisočere bo, Ter prijazno mi gojila Svoje nežne hčere bo.

Deve zorne, dečki zali Brali bodo rože te, V kite bodo jih spravljali, Devali jih na srce.

In srce jim bo ogrelo Cvetje vzraslo iz krvi, Da za narod in dom plamteljo Bode jim do konca dni.

Simon Gregorčičeve poezije so tako krasne, da lepše biti ne morejo. So tako preroške, tako narodno ljubee, da bolj biti ne morejo. Kdor ima knjigo njegovih poezij, vzemite jo v roke in čitajte njegove pesmi. Kdor pa nima knjige, naj si jo izposodi v knjižnici.

Torej na svidenje na božični predstavi Slovenske šole S. N. Doma!

Erazem Gorshe.

Mestne novice

Slaba napeljava povzročila požar

Paul Linder v North Royaltonu je zgodaj obesil božični venec v okno svojega doma, ampak električna napeljava, ki je bila očitno pokvarjena, je večera v odsotnosti družine zažgala požar, ki je napravil \$1,500 škode.

MLADINSKI PEVSKI ZBOR

Redna glavna letna seja staršev Mladinskega pevskega zbora Slov. del. doma na Waterloo Rd., se bo vršila nocoj, ob 7:30 uri. Citani bodo letni računi in volilo se bo uradnike za prihodnje leto. Vabi se na obilno udeležbo.

SEJA ZA POSESTNIKE

V sredo, 20. decembra ob 8. uri zvečer se vrši važna seja lastnikov hiš in zemljišč na Recher Ave., No. Vine St., E. 212 St., E. 218 St., in E. 220 St., in sicer v svrhu pojasnil glede tlakovanja omenjenih cest. Mr. Derdich, slovenski councilman bo obrazložil ves načrt ter pojasnil koliko bi znašali stroški za to delo. Seja se bo vršila v Slovenskem društvenem domu na Recher Ave. in vabi se vse posetnike, da se je udeležijo.

VOJAK ZGUBIL DENARNICO

Vojak Emery F. Skedel je v okolici cerkve sv. Vida zgubil denarnico, v kateri je imel tudi vojaške listine in druge važne stvari. Kdor jo je našel je proš, da takoj vrne na 1230 E. 168 St.

PODRUŽNICA ST. 106 SANS

Jutri, dne 19. decembra ob 8. uri zvečer se vrši seja podružnice šte. 106 SANS, v Slovenskem društvenem domu na Recher Ave. Na dnevnem redu so zelo važne zadeve in prosijo se društvene zastopnike kot članstvo, da se seje udeležijo polnoštevilno.

ZGUBILO SE JE ČEK

V Slov. nar. domu se je v soto večer zgubilo ček. Pošten najditelj je proš, da ga vrne na 1075 E. 61 St.

Preskrbite se s premogom, da boste praznovali božične praznike lepo na toplem. Imamo premog vseh vrst. Postrežba prvovrstna.

Imamo tudi tovarno za izdelavo cementnih blokov. Kadar jih potrebujete se priporočamo za nakup.

Vesele božične praznike in srečno ter zadovoljno Novo leto želi vsem rojakom in rojakinjam

THE BLISS RD. COAL SUPPLY COMPANY

ERNEST LUZAR—FRANK DERDICH, lastnika

22290 Lakeland Blvd. pri E. 222nd St.

KEEnmore 0808 Euclid, Ohio

Vesele božične praznike in srečno Novo leto želi vsem

MRS. ROZI ZDESAR

687 EAST 200th STREET
Ivanhoe 3788

V naši hardware trgovini imamo polno zalogo hišnih predmetov za vaš dom.

Pri nas dobite vedno dobro sveže pivo, kakor tudi okusno pripravljena mrzla in gorka jedila.

MR. & MRS. ARKO

1178 Babbitt Road
Ivanhoe 9612

Vesele božične praznike in srečno Novo leto želimo vsem našim gostom in prijateljem!

Vesele božične praznike in srečno Novo leto vsem!

Helen's Dress Shoppe

414 EAST 156th STREET
Corner Waterloo Road
Ivanhoe 3136

Imamo obleke najnovejšega kroja. Fine nogavice in spodnje perilo.

Vesele božične praznike in srečno Novo leto želimo vsem našim odjemalcem in prijateljem!

ROSEDALE DAIRY

Slovenska mlekarija
MILK FROM APPROVED DAIRY FARMS
1083 EAST 68th STREET
HEnderson 4926
James J. Macerol, Prop.

Vsem mojim odjemalcem se iskreno zahvaljujem za naklonjenost in se priporočam za bodoče.

Vesele božične praznike in srečno Novo leto!

OGRIN'S SHOE HOSPITAL

ANDREW OGRIN, lastnik
18508 Shawnee Avenue

LEPI STRIČEK

BEL-AMI

Francoski spisal — GUY DE MAUPASSANT
Prevel — OTON ŽUPANČIČ

(Nadaljevanje)

Hotela je, da naj gre, on nemudoma dol, naj se stepe z njo, naj jih pobije.

On pa ji je vedno in vedno ponavljal: "Ampak, to so delavci, zarobljenici. Premisli vendar, da bi morala iti pred sodišče, da bi izvedeli za tvoje ime, da bi te pridržali v zaporu, te pogubili. S takimi ljudmi ni, da bi se človek prerekal."

Sedaj je preskočila na drugo misel: "Kaj nama je sedaj storiš? Jaz ne morem več v to hišo."

Odgovoril je: "To je kaj preprosto: preselim se."

Zamrmala je: "Dobro, ampak do takrat je še dolgo." — Potem pa nenadoma, kakor da so se ji strnile misli v nov sklep, se ji je obraz razvedril:

"Nak, poslušaj, pogodila sem jo, jaz uredim vse, ti se kar za nič ne brigaj. Jutri zjutraj ti pošljem urno pošto."

"Urno pošto," je imenovala pnevmatična pisma, ki so uvedena v Parizu.

Sedaj se je smehljala, vesela svoje iznajdbe, ki je ni hotela razodeti; in s tisočermi neumnostmi mu je kazala svojo ljubezen.

Vendar je bila precej vznemirjena, ko sta šla po stopnicah, in z vso močjo se je opirala svojemu ljubimcu na laket, tako so se ji šibila kolena.

Nikogar nista srečala.

Ker je pozno vstajal, je bil drugi dan proti enajsti uri še v postelji, ko mu je prinesel pismonoša objubljeni urno pošto.

Duroy jo je odprl in je čital: "Pridi danes popoldne ob petih v rue de Constantinople, 127. Daj si odpreti stanovanje, ki ga je najela gospa Duroy. Poljublja te

Clo."

Natančno ob petih se je oglasil pri vratarju velike hiše z opremljenimi sobami in je vprašal: "Ali je najela tukaj gospa Duroy stanovanje?"

"Je, gospod."

"Mi ga lahko pokažete, prosim?"

Možak, brez dvoma vaje kočljivih situacij, kjer je treba biti človeku previdnemu, mu je pogledal v oči, potem pa, izbiraje med namiznimi ključi:

"Vi ste pač gospod Duroy."

"Da, da, seveda."

In odprl je majhno stanovanje z dvema sobama v pritličju, ravno hišnikovi loži nasproti.

V salonu so bile tapete še precej nove, z listnatimi vzorci, pohištvo iz mahagonijevga lesa je bilo prepeto z zelenkastim ripsom z rumenimi risbami, tla so bila pregrnjena s ponižno rožasto preprogo, tako tenko, da je čutila noga les pod njo.

Spalnica je bila tako tesna, da ji je jemala postelja tri četrtine prostora. Stala je zadaj, šla od stene do stene; bila je velika postelja, kakor ponavadi v opremljenih sobah, zastrta s težkimi, sinjimi zavesami, ki so bile tudi od ripsa, in pregrnjena s pernico od rdeče svile, kjer je bilo videti sumljivih madežev.

Duroy, vznemirjen in zlovoljen, si je mislil: "To me bo stalo

soprogovega odhoda, a bil je dvakrat v Folies-Bergeres in obakrat je zaključil večere pri Racheli.

Potem pa nekega jutra nova brzjavka s štirimi besedami: "Popoldne ob petih. — Clo."

Oba sta prišla na sestanek pred uro. S prekipevačo ljubeznijo se mu je vrgla v naročje in ga strastno poljubila po vsem obrazu; nato mu je rekla: "Ako boš hotel, ko se bova prav naljubila, pa me popelješ kam na dine. Oprostila sem se."

Bilo je ravno začetkom meseca, in čeprav je bila njegova plača že davno znanprej porabljen, in se je pretikal od dne do dne s posojili od vseh mogočih strani, je bil Duroy slučajno z denarjem založen; in prav mu je bilo, da se mu je ponudila prilika, potrošiti kaj za njo.

Odgovoril je: "Kako pa, draga moja, kamor boš hotela."

Šla sta proti sedmi od doma in sta dospela na vnanji bulvar. Krepko se je naslonila nanj in mu je šepnila na uho: "Ko bi vedel, kako rada hodim s teboj, kako sem srečna, da te čutim ob strani!"

Vprašal je: "Ali hočeš iti k staremu Lathuillu?"

Oporekla je: "Oh, nikar, pregosposko je. Jaz bi raje kaj vselega, navadnega, takole restorant, kamor zahajajo službenici in delavci; strašno so mi všeč priproste pivnice! O, da sva mogla iti kam na kmete!"

Ker ni poznal take vrste krčme v tem okraju, sta blodila po bulvarju, in stopila nazadnje v vinarno, kjer je bila videla skozi okno dve gologlavi punčki, ki sta sedeli z dvema vojakoma za mizo.

V ozadju ozke in dolge sobe so jedli trije izvoščiki, in neki človek, bogsigavedi katkega posla, se je zviral na svojem stolu z iztegnjenimi nogami, roke za hlačnim pasom, glavo oprto na naslon, in je kadil pipo. Na jopiču je imel celo razstavo madežev, iz nabasanih žepov mu je gledal vrt od steklenice, kos kruha, v časopis povezan zavitek, in iz enega mu je bingljaj konec motvoza. Lasje so mu bili gosti, kodrasti, razmršeni, kar sivi od nesnage; čepica mu je ležala na tleh pod stolom.

Klotilda, elegantno običena, je vzbudila pozornost, ko je stopila v lokal. Ona dva parčka sta prenehala s svojim šepetanjem, izvoščkom se je pomenek utrgal, in čudak, ki je kadil, je vzel svojo pipo iz ust, pljunil predse, obrnil nekoliko glavo in je gledal.

Gospa de Marelle je zamrmrala: "Preimenitno! Prav dobro se bova imela: drugičrat se preoblečem za delavko." — In brez vse zadrege in brez vsakega studa je sedla za leseno mizo, vso masino od jestvin in polito s pijačami, ker jo je natakak kar samo po vrhu obrisal s prtičem. Duroy je bilo malo nerodno, malo ga je bilo sram; iskal je kljuke, da bi obesil svoj cilinder. Ker je ni našel, ga je položil na stol.

(Dalje prihodnjič)

Postanite praktična bolničarka
Vpišite se sedaj kot
HOME NURSING ATTENDANT
devet-mesečna treninga
Tečaj se prične 2. Jan.
FAMILY HEALTH ASSOCIATION
2525 Euclid Ave. PR. 8240

Moški in ženske
ki morajo nositi opore (trusses) bodo dobro postreženi pri nas, kjer imamo moškega in ženskega, da umerita opore. Lekarna je odprta ob nedeljah.

Mandel Drug
Lodi Mandel
PH. G., PH. C.
SLOVENSKI LEKARNAR
15702 Waterloo Rd.
Cleveland, Ohio
Lekarna odprta: Vsak dan od 9:30 dopoldne do 10. zvečer.
Zaprta ves dan ob sredah.

Za delavce

Za delavce

THE TELEPHONE CO. POTREBUJE
ŽENSKÉ ZA OSKRBNICE

za poslopja v downtownu
Polni čas šest večerov v tednu
od 5.10 pop. do 1.40 zj.

Najboljša plača od ure v mestu — Stalno delo
Zahteva se izkaz državljanstva — Zglasite se
Employment Office, 700 Prospect Ave., soba 901
od 8. zj. do 5. pop. dnevno razven ob nedeljah

The Ohio Bell Telephone Co.

Mali oglasi

POZOR!

Nabavite si VAŠE PIVO
v zabojih pri

Tino Modic

6030 St. Clair Ave.
EN. 9691

Imamo vse znane vrste pive

ZGRADITE ALI KUPITE
DOM!

Zakaj bi plačevali najemni-
no? Pridite k nam, da vam po-
magamo zgraditi ali kupiti
dom. Mi imamo na stotero na-
črtov, izmed katerih si lahko
izberete.

Mavec & Co.
Builders—Realtors
17110 Lake Shore Blvd.
IV. 4900

Rice Refrigeration

SALES AND SERVICE

Popravimo vacuum čistilce, pralne
stroje in vse električne predmete.

704 E. 140 St., GL. 6415

WIDGOY'S PHOTO STUDIO

485 East 152nd St.

Se priporočamo za izdelavo vseh
vrst slik po zmerni ceni. Odprto
ob nedeljah.

POPRAVLJAM IN
PREDELUJEM

hiše, stanovanja in
trgovske prostore

Zanesljivo in točno delo
Cene zmerne
Dam brezplačno proračun
Se priporočam

Frank Jansa

5715 Prosser Ave.
EXpress 1904

J. G. Electric Repair

HE. 7000

Točna postrežba — delo jamčeno
Brezplačno pridemo iskati in pripe-
ljemo nazaj. Popravimo in prenovimo
velike in majhne električne motorje
Izvršujemo tudi popravila na električ-
nih čistilnih preprog
Vprašajte za JOE GORJANC

Podprimo borbo Amerike za demo-
kracijo in svobodo sveta z nakupom
vojnih bondov in vojno-varčevalnih
mark!

KUPITE VAŠA BOŽIČ-
NA DARILA PRI

DAVID'S

ZAKAJ? KER SO NAŠE
CENE NIŽJE!

Bulova ure od 24.75
Prstani z velikimi dia-
manti od 29.75
Moške vse-volnene obleke
vrhnje suknje in zimске
suknje od 24.50 naprej

David's

932-934 E. 152nd St.
(Joints)

Poslužite se vašega kredita
\$1.25 tedensko odplačevanje

SNAŽILKE

Polni čas
Tedenska plača

Zglasite se na 5. nad.
EMPLOYMENT OFFICE
Wm. Taylor Son & Co.

FINISHERS

ročne šivilje na krilih
Dobra plača — stalno delo

SAM CUFFARI
2530 Superior Ave.

HOTEL STATLER

ima stalna dela za
Kuhinjske poročnike
moške in ženske
Splošne snažilce
moške in ženske
Busboys (18-45)
Counterwomen
Kuhe

Pri teh delih dobite obede
in uniforme
Zglasite se v

Hotel Statler

E. 12th & EUCLID

OPERATORICE NA
Power šivalnih strojih
na krilih
Dobra plača — stalno delo

SAM CUFFARI
2530 Superior Ave.

Mali oglasi

Opremljeno sobo

za moškega, se odda v najem.
Najemnina \$3.00 tedensko. Po-
izve se na 6413 Spilker Ave.,
zgoraj, Suite 4.

Hišo s 9 sobami

se želi zamenjati za hišo za 2
družini ali se proda za gotovi-
no. Vpraša se na 1340 Russell
Road.

Ernest Verh

Papirar in barvar
Lično delo po zmernih cenah

1925I Abby Ave.
Euclid, Ohio
Tel.: KEnmore 5715

Ženska

srednjih let dobi delo za čišče-
nje. Dobra plača. Delno ali za
celi dan. Vprašajte pri TOP
HAT TAVERN, 661 E. 185 St.,
ali pokličite IV. 9671.

Rudy Božeglav
WINERY

6010 St. Clair Ave.

Priporočamo se našim roja-
kom, da si za božične praznike
in novo leto nabavijo dobrega
vina za na dom. Pri nas bomo
postregli najboljšje.

Wife Saver a Fighting
DESTROYER!

WIFE SAVING
DESTROYER

MARTIN ŠORN

6036 St. Clair Avenue

SLOVENSKA RESTAVRACIJA

Vsem starim znancem in prijateljem želimo prav vesel
Božič in srečno Novo leto!Z našo točno in prijazno postrežbo, ter finimi gor-
kimi in mrzlimi jedili, zadovoljimo slehernega gosta.
Obiščite nas ob priliki tudi vi. Točimo tudi fino pivo.

DELICIOUS CANDIES

Vse božične praznike in srečno Novo leto želi vsem

ANTHONY USS

Slaščičarna — Cigare, cigarete in sladoled

6502 Superior Avenue

ENdicott 9711

Naše odjemalce vedno postrežemo z najboljšim
mlekom in smetano. Bodite odjemalci domačega pod-
jetja, kjer je vsa oprema v mlekarni sanitarna.

Vesele božične praznike in srečno Novo leto želi vsem

NICK SPELICH

6210 White Avenue

SLOVENSKA MLEKARNA HENDERSON 2116

Vesel božič in srečno Novo leto želiva vsem!

MR. & MRS. RUDY**BOŽEGLAV**

Bonded Winery

6010 St. Clair Avenue

Prodajamo vino na kozarce in steklenice.
Se priporočamo.**JOSEPH TREBEC**

Meat Market

1423 EAST 55th STREET

HENDERSON 1559

Vesel Božič in srečno Novo leto želim vsem odjemal-
cem, prijateljem in znancem!**Kupujte vojne bonde!****PET LET POZNEJE**

LOJZE JERANČIČ

(Iz dnevnika odpuščenega kaznjenca)

(Nadaljevanje)

Ha! glej! Iz ene od obeh votlin je prihuljeno vzpelo na cesto in se grozeče vzravalo. Dekle je obstalo, kakor ukopano in si od groze pokrilo oči. Takrat je počilo. Prestrašen krik in hip nato pridružen hropenjski žrtve. Noč je pogoltila zločinca in pokrila mlado, v krvi se dušečo deklico s svojim pokrovi-
teljskim plaščem... Oblačno nebo pa se je prvo razjokalo nad bledim truplom Fanike Petkovskove. Ponižen dež ji je po-
lagoma spiral zevajočo rano, a smrtnega pečata ji ni mogel več sprati s čela.

Sto korakov dalje, pa so se tisto noč v eni od maloštevilnih hiš začudeno sprašali kako to, da Fanike ni domov...

OSUMLJEN

I.

Prvi april

Zbudil sem se ob pol sedmih. Oblačenje in zajtrk sta trajala pol ure. Ob sedmih sem bil že v trgovini. Ko so bili postreženi jutranji odjemalci, ki jih je okoli prvega v mesecu vedno več kot druge dneve, sem se pripravil, da bi na list papirja nadaljeval sestavo voščilnega pisma za Fanike. Namero sem moral opustiti, zakaj prihajali so novi nakupovalci in me zapo-
sobili. Sklenil sem, da končam pismo tam, kjer sem ga začel; v šoli. Ze zjutraj, kmalu po prihodu v trgovino, sem opo-
voril vajenko, da bo šla tekom dneva v šumijsvo slaščičarno po škatljo sladkorčkov. Obenem je prejela naročilo, da mora molčati o tem.

Ta dan so bili tudi ostali do-
mači živahno zaposleni. Papa je delil povelja na velikem dvo-
rišču okoli skladišč in hlevov, mama je dajala navodila v kuhinji. Stanko je moral v mesto po opravkih, a meni in vajenki e bila prepuščena trgovina. De-
ževni noči je sledilo hladno vre-
me, tako da je bilo treba pred ted i vpokojeno peč v trgovini
znova zakuriti. Vkljub temu, da sem imel polne roke dela, sem se vztrajno bavil z mislijo, kako bi papana za prvi april "potegnili". Ker sva si ga prej-
nja leta za ta dan s Stankom redno, nekoliko privoščila, mi
tudi letos ne smeva priznasti", sem opomnil brata zjutraj, ko sva zapuščala sobo.

Zatopljen v take nagajivosti, nisem opazil, kdaj so se odprla vrata in sta vstopila dva go-
spoda. Opazil sem ju šele, ko sta stala že v trgovini in me presunljivo motrila. Po tajin-
stvenih, preiščanih kretnjah in opreznem pogledovanju po vsaki kotih, sem zaslutil, kdo sta. Takrat je manjši in reje-
nejši vprašal po mojem očetu. Odgovoril sem, da mora biti vsak čas tu. Njegovega tovariša pa je zanimalo, če sem jaz do-
mači sin. Pričel sem. Tedaj je stopil papa v trgovino. Gospo-
da sta ga vljudno pozdravila, nakar se je večji, ki je bil glad-
kjen obraz, sta se umaknila nazaj. Takrat je vstopil papa. Spremljala sta ga dva detekti-
vja in stražnik. Ko so bila sled-
nji vrata zopet zaprta, je po-
vzel papa:

spoda od policije. Papa je začu-
deno gledal, a še preden je u-
tegnil izgovoriti besedo, sem se
policistoma nalahko priklonil:

"Prosim!"

Sledila sta mi iz trgovine sko-
zi malo ročno skladišče na hod-
nik in od tam v bratovo in mo-
jo spalnico. Preden sta vstopi-
la, je opomnil "debeli" da mo-
rata napraviti hišno preiskavo. Osuplo sem ga pogledal, ne da bi vprašal, čemu vse to. Moral sem gledati, kako sta se tuja moža spravila na delo. "Debeli" se je lotil postelje in jo razde-
jal s spretnostjo najizurjenejši-
sobarice. Njegov drug ni kazal
toliko podjetnosti in je le tu pa
tam premaknil kak predmet. Nemara, da je tem pozorneje
počivalo njegovo oko na meni. Ko je bil "debeli" s posteljo in
nočno omarico gotov, je pre-
nesel torišče svojega delovanja
na notni arhiv in na — glasovir. Močno mi je utripalo sree,
ko sem nemo spremljal meha-
nično početje službenega orga-
na, ki je imel v tistem trenutku
odkriti skrivališče pisemnih do-
kazov mojega prikrivanega lju-
bavnega razmerja. V duhu sem
že kapituliral pred starši in
pred vsemi, ki bi se protivili
mojemu sestajanju z lepo bla-
gačnikarko. Neprizanesljivi člo-
vek je premetel note in ko ni
našel ničesar, je uprl dlani ob
pokrov z namenom, da bi ga
odprl in pregledal notranjščino
glasovirja. Takrat pa je obstal
njegov pogled na ljubki porce-
lanasti lutki, ki je stala na kla-
virju. Za hip se je zagledal med
postavbe v njeno hladno oko in
— opustil svoj namen. Globoko,
a z vso previdnostjo sem se od-
dahnul.

S tovarišem sta si nekaj po-
šepetala. Potem je stopil oni v
rujavem suknjiču k mizi, odprl
predal in pregledal njegovo vse-
bino. Razen par starih časopi-
sov in knjig ni našel ničesar. Z
enakim uspehom je prebrskal o-
maro in obrnil žepe v njej vise-
či obleki. Naposled sta obstala
sredi sobe, se pomembno spo-
gledala, nato še enkrat prele-
ta ves nered, ki sta ga napravi-
la v sobi, nakar je stopil "dol-
gi" k meni in odločno pobaral:
"Kje imate — samokres?"
"Samokres? Nimam nobenega
samokresa," sem razločno od-
vrnil. A oni je hotel po vsej si-
li:

"Vprašam vas še enkrat, kje
imate orožje, s katerim ste sno-
či streljali?"
"Rekel sem, da nimam samo-
kresa. Pripominjam še, da ga
nisem imel nikoli in da sinoči
nisem nikjer streljal."

Policist je nato povzdignil
glas in dejal:

"Le čuvajte se! Če ste pravi,
ne bo dobro za vas!"

Na te, kakor pretnja zvene-
če besede, nisem odvrnil ničesar. Od zunaj se je začel šum,
kakor bi se pred vrati gnetli
ljudje. Hip nato so se odprla
vrata in dvojce preplašenih so-
boslikarjev je iztegnilo vratova
v sobo. Bleda od apna oškrop-
ljena obraza sta se umaknila
nazaj. Takrat je vstopil papa. Spremljala sta ga dva detekti-
vja in stražnik. Ko so bila sled-
nji vrata zopet zaprta, je po-
vzel papa:

"Gospodje, prosil bi, da mi
pojasnite, kaj prav za prav vse
to pomeni!"

"Dolgi" se je nato natihiem
sporazumel s tovariši in rekel:
"Pojdiva v sosednjo sobo;
zaupal vam bom!" in sta šla. O-
stal sem s tremi tajnimi polici-
sti in stražnikom. Da ne bi stali
prekrižanih rok in čakali na o-
nadva, da se vrne, so si mo-
žje nekaj pošepetali, nakar so se
živahno obrnili k meni:

"Da vidimo, kaj imate pri se-
bi!" je opomnil eden. Ne spo-
minjam se, koliko rok je začelo
pretipavati delavno obleko, ki
sem jo imel na sebi. Z vzorno
natančnostjo so obračali žepe.
Celo za raztrgano podlogo so
slutili nekaj in z važnosnimi
obrazi vrtali s prsti po luknjah,
ki jih je bil napravil zob časa.
Razen žepnega noža in dveh,
treh kratkih svinčnikov, niso
našli ničesar. Nezadovoljnost
jim je vidno rastla na obrazih.

Medtem se je vrnil papa "z
dolгим". Papa je uganil mo-
j vprašujoči pogled, stopil k me-
ni in mirno rekel:

"Nič hudega ni! Ne boj se!"

Po teh pomirjevalnih bese-
dah mi je nekoliko odleglo, da-
si mi je bilo še vedno uganka,
za kaj gre. Domneval sem, da
je bržkone prejšnji večer kdo
streljal, a ker me stražniki na
"našem koncu" skoro vsi po-
znajo, me je morda kateri vi-
del in me osumil.

A že naslednje vprašanje, ki
mi ga je stavil "dolgi", mi je
omajalo gotovost pravičnega
sklepanja.

"Kam spravljate pisma, ki
jih dobivate?"

"Domislil sem se glasovirja,
Faničin pisem, verižice, pri-
čete voščila..."

"Nimam nobenih pisem!" Ka-
ko bi se mogel izdati vprico pa-
pana. Bil sem hvaležen, da "de-
beli" prej ni vtaknil nosu v gla-
sovir.

"Kje ste bili sinoči?" je spra-
ševal detektiv dalje.

"V gledališču!"

"Ob kateri uri ste prišli do-
mov?"

"Ob pol dvanajstih!"

S tem je bilo zaslisanje v mo-
ji sobi končano. Eden od poli-
cistov je pristopil, mi položil ro-
ko na ramo in izjavil:

"V imenu zakona ste prijeli!
Preoblecite se, zakaj z nami
morate!"

Takrat me je čudno stisnilo
pri sru, nekaj težkega mi je
stopilo v dušo. Vkljub temu, da
mi vest ni očitala ničesar, se ni
sem mogel otresti zle slutnje, ki
sem ji skušal v strašni negoto-
vosti dati neko določeno obliko.
Mehanično sem se pokoril pove-
lju, odložil haljo, v kateri sem
stregel v trgovini, in oblekel ne-
ki površnik, ki je bil slučajno
pri rokah. Tudi čevlje sem pre-
obul in pokrtil klobuk!"

"Pripravljen sem!" sem re-
kel nato, in se ustrašil lastne-
ga glasu, da mi je zadnji zlog
obitčal v grlu.

Med vrati se je pojavila ma-
ma. V njenih očeh je bilo vpra-
šanje in obupna prošnja. Že je
bila odprla usta, da bi sprego-
vorila, a se je premislila in ob-
stala z dolгим pogledom na
meni. Ta pogled me je zabolil v
dušo.

"Mama, ne skrbite! Kmalu
se vrnem; saj nisem ničesar za-
krivil!"

(Dalje prihodnjé)

B. J. RADIO SERVICE

1363 E. 45 St. HE. 3028

Prvovrstna popravila na vseh
vrst radio aparatihPrav vesele božične praznike in srečno Novo leto
želimo vsem prijateljem in odjemalcem!**ZLATE'S MEAT MARKET**

662 East 140th Street

MULberry 9160

Pri nas dobite vedno najboljše sveže in prekajeno
meso. Kupujte bonde, da čim prej končamo vojno z
našo zmago. Obiščite naše nove prostore.Vesele božične praznike in srečno Novo leto želimo
vsem gostom in prijateljem!**FRANK'S CAFE**

FRANK IN JOSEPHINE CIGOJ, lastnika

768 East 200th St.

KENmore 4559

Pivo, vino, žganje, ter okusen prigrizek dobite vedno
pri nas. — Se priporočamo.**BOŽIČNA DARILA**Letoš imamo v naši modni trgovini večjo zalogo
kot kdaj prej. Lepe stvari za žene, dekleta, može in
fante ter otroke. To so stvari, katerih bo vsak vesel
ter mu bodo služile v največje zadovoljstvo.Pridite in oglejte si našo zalogo in nakupili boste
darila po nižjih cenah kakor kje drugje in s katerimi
boste razveselili svojce za Božič.**ANTON GUBANC**

MODNA TRGOVINA

16725 Waterloo Rd.

Želimo vsem prijateljem in odjemalcem vesele božične
praznike in srečno ter zdravo Novo leto!

Prav vesele božične praznike in srečno Novo leto želi

ACME DRY CLEANING

FRANK JURECIC, lastnik

672 East 152nd Street

Obleke sčiščene pri nas izgledajo kot nove, ker na-
pravimo vedno prvovrstno delo.

Naš telefon je: GLenville 5374

Kadar je kaj narobe z vašimi vodnimi cevmi, pokličite
nas. — Vedno garantirano delo.**MICHAEL CASSERMAN**

Plumbing, Heating and Repairing

18700 Shawnee Avenue

IVanhoe 3877

Želimo prav vesele božične praznike in srečno Novo
leto vsem odjemalcem in prijateljem!

Vesele božične praznike želimo vsem odjemalcem in prijateljem!

JOSEPH PERME

15515 Waterloo Road

Slovenski krojač

Izdajemo moške obleke po najnovejšemu kroju. Trpežno in fino obleko dobite po
zelo zmernih cenah v vaše zadovoljstvo

Joseph Zele in Sinovi

POGREBNI ZAVOD

6502 St. Clair Avenue

ENdicott 0583

452 East 152nd Street

IVanhoe 3118

Želimo prav vesele božične praznike in srečno Novo leto vsem!

Vesele božične praznike in srečno Novo leto želi vsem

MAX'S CAFE

756 East 200th St.

MAX GERL, lastnik

Dobro sveže pivo, pristno vino in žganje dobite vedno pri nas.

JIM SEPIC

16009 Waterloo Road

KENmore 1800

Naša trgovina je edina v tej okolici, kjer se prodaja BPS barva, ki je priznana kot najboljša na trgu.

Želim vsem Slovencem in Hrvatom prav vesele božične praznike in sreče in miru polno leto 1945!

Vesela božična praznika ter srečnejše Novo leto želi vsem odjemalcem in prijateljem in se priporoča

DANIEL STAKICH

Insurance Agency and Real Estate

Fire, Auto, Tornado, Plate Glass, etc.

15813 Waterloo Road

KENmore 1934

Vesela božična praznika in srečno Novo leto vam želi

VALENTIN PLESEC

16901 Waterloo Rd.

Točna postrežba z najboljšim SOHIO gasolinom. Najboljše olje. Prodajamo baterije in Re-cap tajeje. Se priporočamo za naklonjenost. Dajemo lepe koledarje za Božič.

J. C. MUCHITZ

Bonded Winery

1081 ADDISON ROAD — HENDERSON 0782

Zahvaljujemo se za izkazano naklonjenost v preteklosti ter se priporočamo v poset v bodoče.

Prav vesela božična praznika in srečno Novo leto želim vsem!

Jože Krapš:

Božična balada

V kosmičih debelih vsiplje se sneg.

V zimsko odejo odeva se breg. Vedno močnejša snega je odeja, pod težo sneženo šibi se že veja...

Popotnik se mladi vspenja v goro,

v daljavo megleno upira oko. Vrh gore, ko pride, lažja bo pot,

prišel gotovo mu brat bo nasprot.

Saj videla nista že vrsto se let, že skoro pozabil domači je svet.

Le hiša domača v spominu še bdi

in izbe očetove zabil se ni.

Še vidi jo dobro, ve kje je peč, kjer v zimskih večerih, na klopi sedeč

poslušali so vse prelepe povesti,

ki pravil jih ded je, o grajski nevesti,

kako jo je kraljevič mladi peljal

v daljine dežele, le grad je ostal.

Popotnik nasmehne se: Bili so dnevi!

Mladosti minule so to pač odsevi!

Vendar nocoj po dolgih spet letih

spomine obujal ob pesmih bo svetih.

Sešel v hiši domači za peč, poslušal zvonjenje božično,

goreč

zrl v jaslice, svečic plamene, gledal izbe domače bo stene,

kjer je gotovo še vse, kot je bilo,

odkar se, popotniku, je dogodilo,

da hiši domači slovo je bil dal, kruha iskat se v svet je podal.

Popotnik se vzpenja, v hrib gre korak,

težak, vedno težji, korak mu je vsak,

saj sneg se usiplje, kar moči se da,

debele kosminke prše iz neba.

Snega gori v hribu je že do kolen.

Ogrinja narava v plašč se meglen...

Popotnik obstane: Huda je pot! Ko bi že brat moj prišel mi nasprot!

Dva bi pač lažje dospela do mesta,

kjer vrhu hriba široka cesta vodi v dolino v domači kraj.

Tu po tej stezi, pa Bog se spoznaj!

Naenkrat pred njim pa skozi meglo in mrak,

pojavi, zasnežen in bel, se možak.

Vzklikle veselo kar grlo mu da: "Pozdravljen mi bodi, moj brat iz srca!!!"

Sem skoro obupal, da vidim te kdaj,

da zopet obiščeš domači svoj kraj!

Postaral si se, a čuda nič ni, Nocoj pa vendar, po dolgem času,

skupaj prišlunemo zvonov spet glasu,

ko bodo oznanili iz domačih lin, da božji se zopet rodil nam je Sin!"...

Sneg vedno še siplje, brata vsa srečna,

hriba dosežeta vrh. Steza večna

kratka za dva je, že sta na poti, ki vodi v dolino. Tam v snežni lepoti

kmalu pokaže domači se kraj.

Popotniku zdi se, korak, da je zdaj lažji kot bil, ko podal se je v sneg,

ko se je vzpenjal gori, v breg. Cilj sta dosegla. Glej, tamle zvonik

cerkve domače štrli že navpik. Tam zadej je klanec in vrhu njega—

domača hiša pozdravlja iz snega.

Na pragu je mati in sestre obe. Popotniku v prsih bije srce...

"O, da si le prišel zopet med nas!"

Postaral, o sin, se je tebi obraz!

Pa stopi v hišo, tam gorka je peč!

Kolač sem pripravila za te dišeč!

Za te, le za te, o j sinko ti moj, srečen večer bo nam sveti nocoj!"

Izba puščobna. V njej postelj stoji.

Na njej se mladenič iz spanja zbudi.

Vzdihne mladenič: "Res sveti dan je!"

Lepe, prelepe so bile te sanje!"

Smreka miru

Sred ravnega polja stoji, sama in veličastna. Ni ji enake na svetu.

Stoletja že stoji tam sred Sorškega polja, stoletja bo pač še stala—sojeno ji je tako.

Taka gre namreč beseda iz roda v rod, da bo nekoč tod okoli besnel krvavi ples, kakor ga še ni bilo,

vsi kralji in cesarji tega nesrečnega sveta se bodo spoprijeli s svojimi vojskami na lepem Sorškem polju in ne bodo odjenjali poprej, dokler ne bo vse polje za klastro na debelo pokrito z mrličmi...

Potlej pa bodo stopili, potni in zasopli, sence iskat. In ker tod ni druge sence daleč naokrog, pojdejo pod smreko.

Roke si bodo podale in tako bo njih beseda, da vojske—nikoli več! — Pač dolgo bo še stala samotna ponosna smreka sred polja...

Nocoj pa je sveta noč, mir in bela tišina vse naokrog. Tiha in zavržana kipi smreka sred snežnih poljan tja proti mrzlim zvezdam na nebu.

Le stari krokar, stric, modrijan, ki čepi na veji tam pod vrhom, se zdrzne od časa do časa, da se narahlo osuje droben srež.

Ni drež, stari stric: gostov čaka nocoj to noč. Čaka, čaka. "Dolgo jih ni!" pomisli stariček in skrije svoj skrhan kljun pod perot.

Polnoč. Zvonovi. Mir ljudem...

Tam od zapada in tam od vzhoda je švignilo dvojce črnih senc proti smreki—samotnici.

Zamah s perotmi... Prisledila sta gosta k stricu na vejo. Sneg se je osul.

Z modrim očesom, kakor jih pač imajo krokarji—stari, je ošinil stric svoja gosta: nu?

"Eh, da!" je vzdihnil prvi krokar. "Vse bi bilo, le preobje se človek! Tu, na—potipaj me za trebuh, stric—zdaj pa leti, če si ptič, tam od daljne Guadarrame in se podviza, da ne zamudiš rodbinskega sestanka!"

"Le počasi, bratranček!" je zasopel drugi. "Mar misliš, da je Nanking pod šmarno goro?"

Sestrada pa bogme tudi nisem, kar je vendar prvi pogoj za dolge poletje!"

"Mir!" je zagodel stari stric, "in pripovedujta lepo po vrsti!"

Nikdar in nikoli še ni stara smreka, ki stoji sred Sorškega polja, slišala bolj vnebovpijočih, strahotnejših zgodb mimo teh, ki sta jih pripovedovala krokarja to sveto noč...

Trepetala je od groze, da se je vsipal sneg z njenih vej. Kakor solze so bleščali v mesečini...

"Njega dni ni bilo tako!" je vzdihnil stari krokar. "Mrhovina—da. Toda mlado, nedolžno, otroško meso—kar na kupe—brr, še mene pretrese, starega grešnika! Čudni ptiči so ti ljudje! V kolikor se razumem na ornitologijo, mi ni znan noben primer takega samomora en masse... Pst! Molčimo! Zdi se mi, da nekje zvoni!"

Mrzla mesečina obliva polje, da blešči v mirijadah smreka sred Sorškega polja—kako dolgo boš pa še stala?—kako dolgo boš pač še stala?

N. Pirnat.

POSEBNOSTI OTOKA MANA

Otok Man, ležeč v Irskem morju, ima v sklopu velikobritanske države poseben položaj, kar privede včasih do neprosto-voljne komike. Ima okoli 30.000 prebivalcev, ki imajo iz pradednih časov svoj parlament, svojega namestnika z naslovom generalni poročnik in svak angleške kraljice ter razne privilegije. Eden izmed njih je tudi ta, da sme otoška vlada sama napovedati vojno komur koli in da ni še v vojnem stanju ako napove vojno samo angleški kralj.

Tako je otok Man leta 1914 napovedal vojno Nemčiji s posebno noto, ob zaključku miru na konferenco ni poslal svojega zastopnika, da bi podpisal versajsko mirovno pogodbo.

Otoška vlada je bila tedaj ves ta čas v pravem vojnem stanju z Nemčijo in ji sedaj ni bilo treba posebne note Nemčiji. Otok je lahko brez pomislekov poslal 2.500 svojih vojakov na "pomoč kralju Velike Britanije in Irske", kakor se glasi dotični uradni odlok otoške vlade. Ker na Angleškem silno spoštujejo stare uredbe, se je kraljica Anglije najbrž zelo vpludno zahvalila "svojemu svaku" generalnemu poročniku otoka Mana za velikodušno pomoč in zavezniško zvestobo.

PRVI BANKOVEC

Leta 1684 v Kanadi niso imeli dovolj kovanega denarja, da bi plačali vojake francoskega kralja, kakšnih 400 mož. Tedaj si je uprava nove Francije izmislila, da bi dala v promet na igralne karte napisane zadolžnice. Te je bilo treba jemati namesto kovanega denarja. Tako je monsieur de Meules, vodja uprave, ustvaril prvotno obliko bankovcev in njegov osebni podpis je dajal jamstvo za njih vrednost. Nekoliko izvodov tega denarja na igralnih kartah je bilo videti tudi na pariški svetovni razstavi in so vzbujali veliko pozornost.

Back the Attack!

BUY MORE THAN BEFORE

John Bukovnik

PHOTO STUDIO

762 East 185th Street

Želimo vesela božična praznika in srečno Novo leto vsem prijateljem in znancem!

KUNSTEL'S NITE CLUB

6616 St. Clair Avenue

ENdicott 9208

Želimo prav vesela božična praznika in srečno Novo leto vsem našim gostom!

Pri nas dobite vedno dobro pivo, vino in žganje, ter se priporočamo za naklonjenost. Odprto do 2:30 zjutraj.

Vesela božična praznika in srečno Novo leto želimo vsem našim številnim odjemalcem in prijateljem!

DIXIE BEDDING MFG. CO.

Reliable Renovating Service

We Clean Rugs and Carpets

5505 ST. CLAIR AVENUE

HENDERSON 1198

JOHN KRAMER'S

BONDED WINERY

5303 St. Clair Avenue

Prav vesela božična praznika in srečno Novo leto želimo vsem!

WOLKOV JEWELERS, INC.

6428 St. Clair Avenue

Vesela božična praznika in srečno Novo leto želimo vsem našim številnim odjemalcem in prijateljem!

CHAS. ROGEL & SIN

6526 St. Clair Avenue

Krojačnica in čistilnica oblek

Vesela božična praznika in srečno Novo leto želimo vsem!

Se priporočamo, da si daste obleko napraviti pri nas, kakor tudi, da se poslužite našega podjetja kadar daste obleko izčistiti ali zlikati.

CHARLES & OLGA SLAPNIK

Cvetličarna

6026 St. Clair Avenue

EXpress 2134

Razveselite vašo mater, sestro ali deklo za Božič z lepim cvetjem. Pri nas vam bomo postregli s krasnimi cvetlicami v lončkih, šopki in "corsages." Se priporočamo za obisk.

Želimo vesela božična praznika in srečno Novo leto vsem prijateljem in znancem!

KUPUJTE VOJNE BONDE!

KUPITE CVETLICE ZA BOŽIČ

Svež šopek cvetlic je najlepši dar za ženo, mater ali dekleta. Razveselite jih!

Prav veselo božične praznike in srečno Novo leto želimo vsem odjemalcem in prijateljem!

Mrs. Frances Slapnik in sin Louis

Slapnik Florist
6102 ST. CLAIR AVE.
Henderson 1126

Veselo božične praznike in srečno Novo leto želi vsem

MRS. FRANK MARINCIC

Bonded Winery No. 131
15012 SYLVIA AVENUE
POTOMAC 2554

Pri nas dobite vedno pristno belo in rdeče vino kakor tudi vseh drugih vrst.

Vesel Božič želi vsem rojakom in prijateljem.

JOHN PAVLI

Plastering — Brick and Cement Work
Izvršujemo vsa dela v zidarski stroki
18614 KILDEER AVENUE
IVanhoe 6952

Želimo veselo božične praznike in srečno Novo leto vsem prijateljem in znancem!

WELCOME TAVERN

FRANK in MARTINA HRIBAR, lastnika
984 East 222nd St.

Pri nas dobite vedno prvovrstno žganje, sveže pivo in pristno vino ter okusen prigrizek. — Se priporočamo.

NAZNANJAM

da izdelujem še vedno harmonike, vsake vrste. Se priporočam.

JOHN MIKUŠ

6607 Edna Avenue
Cleveland 3, Ohio

Veselo božične praznike in srečno novo leto vsem našim odjemalcem in prijateljem!

Prav toplo se Vam zahvaljujem, za do sedanjost naklonjenost, s željo pričakujoč za obilen obisk tudi v bodočnosti, v moji

DELIKATESNI IN GROCERIJSKI TRGOVINI

Izpolnjam prošnje, za prvi in drugi državljanski papir; Income Tax (Dohodninski davek). Uradne notarske listine.

STEVE F. PIRNAT

7403 St. Clair Ave. Cleveland 3, Ohio

Nemško orožje

Pri razgovorih o sedanji vojni večkrat sliši tega ali onega rojaka, kako se ne more dovolj načuditi nemški "genijalnosti" v vojni stroki. "Naj bodo Nemci kakoršnikoli, res je, da znajo natančno vse preračunati, da nastopajo povsod z zadostnimi močmi ter si še v naprej zagotovo uspeh. Njihova pripravljenost in oprava je popolna, nedosegljiva. Mnogo novih vrst orožja so vpeljali in moderna vojna sredstva izrabljajo kakor nihče drugi. Vse ostale vojske so daleč za njimi!"

Tako so prav posebno radi modrovali nekateri, ki jih je razvoj vojnih dogodkov v marsičem razočaral ter so s takšnim govorjenjem hoteli po ovin-kih povedati, da se za Hitlerja niso navduševali zato, ker so verjeli njegovim lažem, da se v najtesnejšem sporazumu z bolj-seviki bori proti plutokraciji in kapitalizmu, marveč da so samo občudovali tisto, kar je bilo res (a danes že več ni); da so Nemci povsod zmagovali, skoro celo Evropo pohodili in da jim nobena vojska ni bila kos.

Nemec je o sebi sam povedal, po filozofu, ki ga je nemški narod rodil, da je "plavalasa zver." Težko je najti drugod na svetu drug narod, ki bi se s tako vnemo pripravljaval na vojsko, na klanje; na ubijanje, ropanje in vničevanje po sosednih deželah. To zverinsko nagnjenje gotovo nekoliko podedovano, nekoliko je pa tudi posledica šovinistične vzgoje. Pri večini civiliziranih narodov je vojaška služba nekaj več ali manj neprijetnega, medtem ko je Nemec najbolj srečen, ko čepi v vojaški suknji.

Za civilizirane narode je vojna nekaj groznega; Nemec je ves navdušen, ko more na bojnem polju pokazati, kaj se je naučil v vojašnici, na vežbališču in na manevrih. In ker mu generalni s skrbno natančnostjo pripravijo vojne načrte in material, ni čudno, če Nemec v začetku zmagaže tako v tej vojni, kakor je v prejšnji. Toda, kakor se je leta 1918 pokazalo, da začetne zmage nič ne pomenijo, tako se to kaže tudi že sedaj, ko se Nemec mora umikati na vseh frontah.

Vprašanje je, ali more pаметen človek občudovati takšna nagnjenja v Nemcu. Ker, da bi Nemca občudovali zaradi njegovih vojaških izumov, za to ni nobenega pravega razloga.

Le pogledimo nekatera vojna sredstva, ki so danes prav "v modi!"

Tanki na primer—katere so iznašli in tudi z uspehom rabili že v zadnji vojni Angleži—so bili v početku pri Nemcih kaj slabega izdelka. Se le ko so dobili Nemci češke tanke, ki so daleč nadkriljevali to vrsto nemškega orožja, so hoteli s popravljanjem raznih nedostatkov pri svojih "izumih."

Enako je pri letalih. Amerikanci so na primer že v zadnji vojni bombardirali s strmoglavim spuščanjem večjih množin letal nad utrjene ali važne so-vražne točke. Druge posebnosti bojevanja z letali, kot izpuščanje padalcev iz letal, ali prevažanje tankov in drugih predme-

tov, so se naučili od Rusov itd.

Jasno, da pri izpolnjevanju teh vrst sredstev in načina bojevanja z njimi so sodelovali tudi Nemci, kakor so sodelovali tudi pri izpopolnitvi strojnih pušk, topov in drugega orožja, pri katerem pa tudi nimajo posebnih izumov. Gotovo je tudi, da so nekatere vrste orožja bolj izpopolnili kot drugod, to pa radi tega, ker se Nemci stalno bavijo z raznimi vojnimi vprašanji, bolj kot kjerkoli na svetu, ter jim je bil vedno namen držati sovražnika daleč od svojih mej in tako obvarovati lastno deželo pred pustošenjem. Predvsem je Nemce skrbela industrija, brez katere ni mogoče voditi vojne v sedanjih časih, in brez katere bi najboljši poveljniki ne dosegli ničesar.

Toda več kakor vsem gori navedenim izdelkom se morajo Nemci za svoje zmage zahvaliti drugemu orožju, ki jim ga je dala Evropa sama. To orožje je bila splošna nezadovoljnost, katero so za doseg svojih namenov izvrstno širili tudi Nemci, kar jim je več koristilo, kakor tanke, letala ter druga podobna mašinerija. Če bi bilo med raznimi evropskimi narodi več zavesti in manj nezadovoljnosti, bi brez dvoma bil potek vojne v marsičem drugačen in marsikateri nemški general ali maršal bi ne bil prišel tako poceni do slave.

Terpentin v gospodinjstvu

Terpentin je zelo uporaben in bi ne smel manjkati v nobenem gospodinjstvu. Steklenico s terpentinom pa moramo vedno zelo dobro zamašiti.

1. Če dodamo pri pranju malo terpentina, postane perilo lepo in lahko umazana mesta hitreje izperemo.

2. Če dodamo škrobu nekaj kapljic terpentina, se potem pri likanju likalnik ne oprijemlje poskrobanega perila. (Tudi dodatek boraksa pomaga).

3. Zofe, naslanjače, zavese, preproge itd. skrtamo z vodo, kateri smo dodali terpentina; na ta način osnažimo blago, istočasno pa osvežimo barve.

4. Madeže katrana, smole, kolomaza in firneža odstranimo s terpentinom. Če so madeži trdovratni, jih namažemo s čistim svinjsko mastjo, nato pa izpiramo menjaje z vodo in terpentinom.

5. Molji ne prenesajo terpentina. Če namažemo omare znotraj s terpentinom, ne pridejo molji v omaro in uničimo zalego.

6. Miši preženemo s terpentinom.

7. S terpentinom preganjamo tudi stence. Ker ne pusti sledov, lahko kote postelje in podob, kjer se stence najraje skrivajo, namažemo s terpentinom.

8. Terpentin je tudi zdravilo. Če kanemo nekaj kapljic terpentina na vročo ploščo štedilnika in soparo vdihavamo, imamo dobro sredstvo proti astmi in raznim pljučnim boleznim.

9. Madeže oljnatih barv na oknih in vratih, ki so nastali

pri pleskanju, odstranimo lahko samo s terpentinom.

10. Oljinate slike osnažimo prahu in nesnage, če vlijemo žlico terpentina v poldrugi liter mlačne vode. Staro, mehko platneno cunjico pomočimo v to vodo, rahlo ožmemo, hitro umijemo sliko in posušimo s suho cunjico.

11. Vrata in okenske okvirje, ki so zelo umazana, osnažimo z vodo, v katero damo malo sode, da se voda zmehča, nato pa dodamo enako množino terpentina in salmijaka.

12. Če so v smrekovih tleh mastni madeži, vlijemo na nje malo trepetina in ga pustimo nekaj minut na madežih. Masčoba stopi na površje in jo lahko odstranimo z nožem, s katerim drgnemo naglo sem ter tja. Nato poribamo s sodo in vodo.

13. Madeže na parketih odstranimo, če jih namažemo s terpentinom, nato pa pobiramo z žično krtačo.

14. Madeže oljnatih barv na peščencu in cementu pokrijemo z ilovico, vlijemo na njo terpentin, pustimo nekaj časa in nato odstranimo.

15. Če dodamo vosku terpentin in malo bencina, dobimo dobro parketno mazilo.

16. Lakasti čevlji se spet svetijo, če jih namažemo s terpentinom.

17. Če se pohištvo več ne svetijo, ga močno namažemo s terpentinom v smeri, kakor tečejo lesna vlakna, nato pa krepko poliramo z mehko cunjico.

18. Rumene in rujave čevlje, ki so že zelo umazani, osnažimo najlepše s terpentinom, nato jih pa namažemo s kremo.

19. Železne peči počrtnimo tako, da dodamo barvi še malo terpentina, ker potem ne rjavijo tako hitro.

20. Če so vijaki zelo zarjaveli in se ne dajo odviti, kanemo na robove malo terpentina in ga pustimo nekaj minut delovati. Potem malo potrkamo vijake in jih odvijemo. Če še to ne pomaga, moramo segreti od spodaj s kako lučjo.

CILJA NI DOSEGLJ

— In pa še nekaj vam bom povedal, dragi kristjani, — je rekel gospod župnik na prižnici, — nikar ne stavite v loterijo. Kajti to je strast, in ker je strast je tudi greh in greh se Bogu ne dopade. — Vi se na primer zbudite in se vam zdi, da se vam je sanjalo o dveh številkah. — O številki 18 in 25. In potem stavite kakor brezumni. — In zastavite vse, zadnji vinar, zadnji rep iz hleva. — Vse žrtvujete, dragi poslušalci. — In takrat vas že ima strast v krempljih. — Pomislite vendar na Boga, pomislite na večnost. — Igralci ne bodo videli nebeskega kraljestva.

In gospod župnik je govoril še o tem in onem ter rekel slednjič "amen."

In na poti proti domu, ga vstavi stara ženica rekoč: — Krasno ste pridigovali, gospod župnik. — Skoraj celo pridigo sem jokala. — Bog vam povrni, Bog vam povrni — — — in kaj ne, gospod župnik, — da sem razumela prav — 18 in 25 ste rekli? . . .

VESEL BOŽIČ IN SREČNO NOVO LETO
želijo vsem, ter se toplo priporočajo za naklonjenost v letu 1945 sledeči

ČEVLJARJI

HARRY GEFFEN

15707 Waterloo Road

FRANK DACAR

17308 Grovewood Avenue

FRANK MARZLIKAR

16131 St. Clair Avenue

AMERICAN SHOE REPAIR

D. Modica

642 East 185th Street

MICHAEL UREK

18509 St. Clair Avenue

FRANK ZAUBI

17436 St. Clair Avenue

MATH ZABUKOVEC

16817 Waterloo Road

TONY ZUPANCIC

524 East 152nd Street

MAX PERLMUTTER

755 East 152nd Street

KRAMER'S GRILL

747 East 185th Street

IVanhoe 9619

Good Hats and Drinks

Želimo veselo božične praznike in srečno Novo leto vsem prijateljem in znancem!

Vedno vam postrežemo z dobrim pivom, vinom in žganjem ter dobrim prigrizkom.

Prav veselo božične praznike in srečno Novo leto, ki naj prinese celemu svetu ljubi mir, želimo vsem odjemalcem in prijateljem širom Clevelanda.

KOCJAN'S HI SPEED SERVICE

Grovewood & Waterloo Road

KEnmore 9783

VELIKA IZBIRA BOŽIČNIH DREVES

JOHN ROBICH

GENERAL BUILDING CONTRACTOR

18650 Meredith Ave.

KEnmore 5152

Veselo božične praznike in srečno novo leto želimo vsem prijateljem in znancem!

FOR BEAUTY... SEE

OLGA'S BEAUTY SALON

15302 WATERLOO RD.
IVanhoe 1772

JELERCIC FLORIST

15302 WATERLOO RD.
IVanhoe 0195

Veselo božične praznike in srečno Novo leto želimo vsem!

GAY INN CAFE

LIQUOR — WINE — BEER

6933 St. Clair Avenue

ENDICOTT 8811

MARN IN SIMCIC, LASTNIKA

Vesele božične praznike in srečno Novo leto želimo vsem

Zahvalimo se za naklonjenost dosedaj in se priporočamo za bodoče.

Odprto do 2.30 ure zjutraj

Postrežemo z dobrim pivom, vinom in žganjem ter prigrizkom.

Vesele božične praznike in srečno polno Novo leto 1945 zeli vsem

J. BERGER CO.

STENSKI PAPIR, BARVE, LINOLEJ, PREPROGE

*Dve trgovini:

6919 Superior Ave. — HE. 3659

852 East 185th St. — IV. 6250

Prav vesele božične praznike in srečno Novo leto želimo vsem našim cenjenim posetnikom! Zahvaljujemo se vam vsem za dosedanje naklonjenosti ter se priporočamo za obisk tudi v bodoče. Postregli vam bomo najboljše za dobro pijačo in gročarijo.

JOE in JENNIE LEVSTIK

1169 EAST 67th STREET

Vesele božične praznike in srečno Novo leto želi vsem

MODIC'S CAFE

6201 ST. CLAIR AVENUE

Izvrstno pivo, vino in žganje

HEnderson 9103

Vesele božične praznike in srečno Novo leto želimo vsem našim odjemalcem in prijateljem!

KOMIN'S PHARMACY

6430 ST. CLAIR AVENUE — Vogal Addison Road

Slovenska lekarna — nasproti SND

Vsem rojakom se zahvaljujemo za dosedanje naklonjenosti in se priporočamo za v bodoče.

Vesele božične praznike in srečno Novo leto želimo vsem našim odjemalcem in prijateljem!

MR. in MRS. ANTON PETKOVŠEK

965 ADDISON ROAD

HEnderson 4893

Žganje — pivo — vino

CARL RIHA

Krojač

15312 WATERLOO ROAD

Delamo nove obleke in popravljamo stare

Čistimo in likamo

Želimo vesele božične praznike in srečno Novo leto vsem prijateljem in znancem!

Joško Ziberna:

Naše božične pravljice

Bilo je pred več kot šestimi leti. Razčepani in raztrgani ter premrzli fantje in dekleta so se malo pred božičnimi prazniki stiskali okoli peči v skromni, a veliki, izbi v našem mestu. Vsi brez denarja, vsi brez dela in kruha, so čakali kaj se bo zgodilo za Božič, prepričani so bili vsi, kakor otroci, da bo ta dan drugačen kakor so ostali, da bo lepši in prijetnejši. Njih dom je bil daleč, do njega niso mogli, od njega jih je ločila visoka meja, divjali so snežni meteži, pot je bila neprehodna. Ko se je zvečer izba zaprla in so jo morali vsi zapustiti, so se raztepli bogve kam po okoliških kozolcih, eno, dve ali več ur iz mesta. Tu so prebili mrzle noči, fantje in dekleta, tu so morali tudi sanjati, kakor so preko dne v topli sobi, o božičnem dnevu, ki se jim je bližal in o katerem so bili prepričani, da bo drugačen, kakor so ostali dnevi.

Med njimi sta bila tudi fant in dekle, oba mlada, zdrava in sveža. Prišla sta malo pred božičnimi prazniki, da bi si poiskala skupno zavetje, da bi si ustvarila skupen dom, katerega si doma nista mogla.

Spominim se na prijatelja Srečka, ki je cele popoldneve presedel s temi reveži, jih tolažil in si delal skrb kaj bo z njimi. Tudi on je prišel z doma, da bi tu dokončal svoje pričetke šole in se posvetil učiteljevanju, toda njegova nemirna kri in njegova pretežka skrb za soljudi, mu nista dala mira, dokler mu ni bila edina skrb delati in se brigati samo za te nesrečnike, za katere se je brigal malo kdo, ali pa brez vsakega občutka.

Takrat, malo pred prazniki je stopil k meni in dejal: "Poslušaj, tovariš, kaj bi bilo, če bi jim vsaj za božični večer, vsem tem našim, kaj preskrbeli, da bi jim bil vsaj ta večer v lepem spominu, ko se bodo porazgubili bogve kam s te nesrečne doline." In res, vzeli smo vsak svoje delo v roke in v nekaj dnevih smo od dobrih ljudi nabrali denarja, slaščic in drugega tako, da je bil Božični večer res prijeten.

Minilo je več kot šest let in od tistega dne se je mnogo, mnogo spremenilo. Šest let sem od takrat čakal na prijatelja Srečka, da bi skupaj prekrاملjali o mnogih stvareh, ki so se med tem časom nabrale in o katerih nisva mogla tako dolgo govoriti, šest let je čakal tudi on na to in kakor zgleda, bova čakala oba še dolgo in v tem se bo zgodilo marsikaj in šlo bo mimo mnogo, mnogo božičnih večerov.

Med vsemi, ki so bili pred malo več kot šestimi leti na tisti skromni božičnici, sta bila tudi zgoraj omenjena zaročenca. Spominjam se jih natanko, kako sta vesela sedela v prijetni družbi, da od veselja nista mogla niti zavziti še tisto malo, kar jim je bilo nudeno. Bil je to njujin zadnji vesel večer v

življenju. Čez par dni sta se v obupu podala proti domu in sredi poti, ki je bila zasnežena do pasu, ju je zajel metež in v noči sta omagala ter zmrznila. Malokateremu je bila znana njuna žalostna usoda in malokdo se je tudi za to brigal. Vsi pa, ki smo vedeli za to, težko usodo, smo videli, da je to vse kaj drugega kakor božična pravljica, da je to resnična zgodba današnjih dni, kakor jih je mnogo in jih še bo.

Toda naših božičnih pravljic še ni konca in jih tudi ne bo, ko bomo zaključili mi in drugi te vrstice. Dan za dnem se vrste nove in nove, se pojavljajo stare in mi jim sledimo, ne da bi se jih več zavedali.

Pred nami leži bajno mesto, ki se počasi spušta proti lepe-mu, modremu morju, katerega valovi mirno in nalahno udarjajo ob obal. Tam nekje izven mesta, vleče star ribič z morja težko mrežo in kolpe. Od teh rib, ki jih je nalovil, ne bo niti dovolj za brodeto in polento, kaj šele, da bi kaj zaslužil.

Toda mesto je bajno razsvetljeno in po ulicah igrajo številne godbe. Moški so oblekli svoje svečane enotne obleke, ženske pa najlepše, kar so imele. Val navdušenja prekipava preko bregov in udarja ob neme skale, za katerim mu ljudje samo nemo in trpko odgovarjajo: kaj nam je treba tega, dajte nam raje kar potrebujemo. In zato, kar mi potrebujemo, ne bi bilo treba niti ene lučke prižgati, da bi bili zadovoljni.

Tudi naš ribič je slišal vse to, tudi on bi bil rad navdušen, toda vsako prekipanje njegovega veselja, ki je bilo skrito nekje v daljni mladosti, je zaštrla skrb pred zimo, skrb kako bo preživel svojo družino, skrb pred jutranjšim dnem, ko ne bo mogel prodati svojih z muko nalovljenih rib.

In takih skrbih je bilo tistega dne in jih je do danes na tisoče. Tako skrb ima danes tudi tista žena, ki je prišla v trgovino s stekleničico od črnila, ter prosila za 20 stotink olja, da si bo ocvrla jajce.

Majhne so te skrbi, še manjši dogodki, da bi človek moral na njih polagati tako veliko važnost in jih opisovati. Toda ti dogodki so majhni za to, ker je svet, v katerih se dogajajo, tudi majhen. Ta svet ne potrebuje lepih oblek, velikih razsvetljav in bogve še kaj, ker ima danes polno, preveč drugih skrbi majhnih skrbi, tako zelo majhnih, da je od njih čisto odvisno njih življenje. Naše oči so razvajene in zato ne bodo morali vsega tega razumele. Če se pa postavimo med nje in zažimo življenje z njimi, bodo postali tudi za nas ti majhni dogodki in važni in videli bomo, da se spleta o njih celo pisati.

To ni božična pravljica. Ta pravljica se ponavlja vsak dan morda vsako uro in danes, ko je Božič, jih bo morda največ. Koliko jih bo, ki ne bodo imeli ni 20 stotink, niti stekleničice od črnila, da bi si kupili malo olja. Svečana razsvetljava, bučnik, godbe, bodo za njih ta večer veliko nasprotje, ki jim ga bo le težko razumeti.

Že več let za Božič obnavljamo staro, morda tisoč let staro pravljico, ki govori o tem, kako bo boljše in lepše. Dan rojstva, naj bi bil dan preroditve, dan od katerega dalje naj izgine vse zlo. Tudi mi smo obnavljali to staro pravljico, tudi mi smo upali in verovali v vse, kar naj bi lepega prinesel ta dan. Toda bolj kot smo verovali, bolj kot smo bili prepričani v vse lepote, ki naj bi jih zaživel, bolj smo z leta v leto prehajali v razočaranja.

Ali naj bi še dalje verjeli v te stare pravljice o pravici, o preporoditvi sveta in drugem, ali naj bi ostali razočarani, kakor smo morda še danes?

Vidimo zlo, vidimo, kako se teptajo na vseh koncih najlepše sanje, kako more otroke, kako s plini dušijo žene in starčke, kako si stoje zdravi možje in fantje eden proti drugemu, grozeč si s smrtjo. Vidimo vse to zlo, ki je prišlo med ljudi, a kljub vsemu verujemo, da to ni večno, da to ne more biti večno in da mora nastopiti dan, ko bo to nehalo.

V tak Božič prerodenja človeka verujemo in bomo verovali, kakor verujejo vsi oni, ki z orožjem v rokah, danes na Sveti večer, stoje v obrambi svojih pravic in svojega življenja.

Ne vem, kje si ti prijatelj Srečko nocoj, tudi ne vem, kaj je danes s teboj, ne vem, kje ste vsi, s katerimi sem pred več kot šestimi leti proslavljal skupen Božič, ne vem, koliko od vas je že poginilo, koliko vas je strlo življenje, tudi zate, uboga ženica, ki si prišla po 20 stotink olja s steklenico od črnila, ne vem, kaj je s teboj. Vseh vas pa se nocoj spominjam in želim vam, da bi se taki božični dnevi ne ponavljali več in da bi vam za res kmalu vstal Božič, kot si ga vi predstavljate in želite!

MOSKA IN ZENSKA ROKA

Tudi izkušenemu poznavalcu bo včasih težko razlikovati moško roko od ženske roke. So moški, ki imajo zelo nežne mehke, ženske roke z vitkimi prsti, ženske, ki morajo težko delati, pa imajo grobe, trde velike roke.

Je pa znak, po katerem je mogoče roke z gotovostjo razlikovati, tako pravijo vsaj neki ameriški raziskovalci, ki so po dolgih raziskavah odkrili, da je kazalec na ženski roki skoraj vedno večji, najmanj pa tako dolg kakor prstanec, medtem ko je kazalec moške roke vsaj za spoznanje krajši od prstanca.

Učenjaki so poiskali za to tudi razloga in pravijo, da je moral moški v tistih davnih časih ko se je pravkar iz živali razvil v človeka, pri plezanju na drevesa in za uporabo svojega primitivnega orodja ali orožja uporabljati posebno sredinec, ti je pravi oprijemalni prst, in ako se mu je ta zdaljšal. Ženka pa, ki je zbirala živež in je uporabljala lažje gospodinjstvo, si je močnejše razvila kazalec.

THE LAKE ERIE BUILDING MATERIAL CO.

Office and Yard:

1321 Marquette Road

HEnderson 5080

RALPH J. JONES, Pres.-Treas.

50 let smo v tej okolici. Mi smo dobili dovoljenje, da damo les vsem pogorelcem, kateri ga potrebujejo, brez priority. Oglasite pri nas, ko kupujete nov les.

OBIŠČITE NAŠO GOSTILNO na 16901 Grovewood Avenue

Našim gostom bomo vedno postregli z dobrim svežim pivom, pristnim vinom in žganjem ter okusnim prigrizkom. — Odprto do 2:30 zjutraj.

Prav vesele praznike in srečno Novo leto želita vsem.

JOSEPH & FRANCES KERN

RINK'S TEXACO SERVICE

Vogal E. 152nd St. in Westropp Ave.

Vedno najboljša postrežba

Vesele božične praznike in srečno Novo leto želimo vsem našim odjemalcem in prijateljem!

Prav vesele božične praznike in srečno Novo leto želimo vsem!

FRANK KURE

16021 Waterloo Road

KEndmore 7192

Izvršujemo vsa dela, spadajoča kleparski stroki. Popravljamo vsakovrstne forneze. Se priporočamo. Cene zmerne.

WATERLOO RECREATION

Joseph Pozelnik, lastnik

IVanhoe 9595

15721 Waterloo Road

Želi svojim posetnikom kakor tudi vsem drugim vesele božične praznike in srečno Novo leto!

Vesele božične praznike in srečno Novo leto želimo vsem našim odjemalcem, prijateljem in znancem!

MR. & MRS. FRANK YAKOS

669 East 159th Street

Vedno postrežemo z svežim pivom, dobrim vinom in pristnim žganjem. Okusen prigrizek.

Želimo vesele božične praznike in srečno Novo leto vsem prijateljem in znancem!

Se priporočamo, da nas obiščete še v bodoče. Postregli bomo najboljše z dobrim pivom, vinom in žganjem, ter okusnim prigrizkom.

ANTON IN JULIA MAROLT NIGHT CLUB

1128 East 71st St. - 1129 East 68th St.

J. METELKO, O. D.

VESELE MOZIČNE PRAZNIKE IN SREČNO NOVO

LETO ŽELIMO VSEM!

6417 St. Clair Avenue

v Slovenskem narodnem domu

Vhod pri avditoriju

ANGLEŠKO-SLOVENSKO BERILO

English-Slovene Reader

in

ANGLEŠKO-SLOVENSKI
BESEDNJAK

English-Slovene Dictionary

Primerno božično darilo

Vesele božične praznike in srečno Novo leto želi vsem

DR. F. J. KERN

6233 ST. CLAIR AVENUE

EAST 61st ST. GARAGE

FRANK RICH, lastnik

Vesele božične praznike in srečno Novo leto želimo vsem našim odjemalcem in prijateljem!

Se priporočamo za naklonjenost v bodoče.

Prav vesele božične praznike in srečno Novo leto želimo vsem!

MR. & MRS. A. KALAN

Slov. pekarija

863 EAST 185th STREET

A. Smodič:

Ptujška kužna kronika

Začetkom 19. stoletja nam zgodovinski viri že natančneje poročajo o strahotah, ko je davila kuga po Ptuj in okolici. Danes je obledel spomin na kruto morilko, kakor listine, ki nam poročajo o strašni šibi božji. Na pol razpadla kužna znamenja spominjajo v okolici vse povsod na bol in solze bednega ljudstva. Ptujška kronika nam živo pripoveduje, kaj se je vsega godilo v letih grozote.

Leta 1519. Neusmiljeno mori črna smrt v mestu.

Leta 1568. Verjetno je takrat kuga davila po Ptuj, kajti mesto Leoben je prepovedalo vsakomur dostop, ki bi prispel iz Ptuj.

Leta 1623-1625. Kuga je tako hudo razsajala, kakor že dolgo ne.

Dr. Lebenwaldt poroča, da se nihče ni upal tri leta v mesto.

Leta 1644. Zelo hudo je razsajala tudi kuga v Celju, pred vsem pri nas v Ptuj, pri Sv. Vidu in v Radgoni z okolico.

Leta 1645. Neki kmet, iz Strassganga pri Gradcu je pripeljal deželne upravitelja Remiga na uraden posel v Ptuj, kjer je razsajala kuga. Že na poti domov grede mu ni bilo več dobro. Čim je prispel na svoj dom, se je vlegel, a umrl je čez nekaj ur.

Pravi, da sta dva nepridiprava zanesla kugo iz Ptuj tudi v Vrezovo, župnija šmarje pri Jelšah.

Listine povedo, da je črna smrt davila že od leta 1640 tja do leta 1645. Takrat so postavili tudi znamenje pri Bukovcih niže Ptuj.

V avgustu 1645 je bilo v mestu zaprtih 17 hiš, dnevno je umrlo osem do devet oseb. Minoritski konvent je izgubil pet oseb, po drugih virih sedem do devet, Hajdinski župnik Janez Rajevac (umrl leta 1669) je postavil blizu mesta v srečno odvrnitev krute morilke cerkvico sv. Roka s prispevki meščanov in okoličanov.

Leta 1672. Velikanski roji koblice so opustošili vso ptujsko okolico. Veter je pognal cele roje v dravske valove, kjer so utonile. Kmalu so začele gniti in okužile vse ozračje. Pridružili sta se še glad in kuga in Hauptmantič, hajdinski župnik poroča, da je pomrlo toliko ljudi, da jih niti niso mogli vseh pokopati.

Leta 1680 je mesto zopet hudo trpelo. Kužni komisar je ukazal stroge varnostne mere. Prenehal je vsak dovoz živih v mesto. V bližini "Rogozniškega dvorca," pravi Simon Povoden, velezaslužni zgodovinar, so razporedili kužne stražarje, ki so vsakomur prepovedali vstop v mesto. Tu je dal kužni komisar Maks Harmesedar sežgati vso okuženo posteljnino, a na povelj zdravstvenega magistra Rechlingerja, je še dal razrušiti del dravskega mostu.

Gladni meščani so se pritoževali pri vladi tako, da so morali nekoliko omiliti kontumacijo. Kuga je divjala vse leto z malim presledkom že od 19. aprila naprej. Od 19. aprila do 19. junija je umrlo 69 oseb, med njimi splošno priljubljeni gvardijan ptujskih kapucinov in pet minoritov. Po presledku nekaj tednov se je kuga zopet pojavila v predmestju, na Bregu, kjer je grozno morila. Do konca novembra so zaprli 54 hiš, a umrlo je 274 oseb.

Ohranjeno nam je natančno poročilo (od konca julija do srede decembra) o okužbah in umrljivosti, iz katerega je razvidno, da je v tem razdobju zbolelo na novo 313 oseb, umrlo pa je 220, to je 70%.

Zanimivo je sledeče poročilo iz leta 1680:

Od avgusta do septembra zbolelo na kugi: 33 moških, 35 žensk in 30 otrok. V tej dobi je umrlo 15 moških, 16 žensk in 34 otrok. Meseca oktobra: Zbolelo na kugi 44 moških, 68 žensk in 39 otrok. Umrlo: 27 moških, 42 žensk in 38 otrok.

V novembru. Zbolelo na kugi 16 moških, 25 žensk in 13 otrok. Umrlo: Osem moških, 16 žensk in 13 otrok.

Do 16. decembra. Zbolelo na kugi: Trije moški, štiri ženske in trije otroci. Umrlo: Trije moški, tri ženske in trije otroci. Skupaj v navedeni dobi: Zbolelo na kugi 96 moških, 102 ženske in 85 otrok. Umrlo: 53 moških, 77 žensk in 90 otrok.

Kakor je razvidno, je bila mladina brezizjemno izgubljena. Zboleli so večinoma najrevnejši sloji, le malo meščanov, skoraj nihče od plemstva, čeprav sta bili okuženi dve plemiški hiši. Imovitejši so zbežali iz okuženega mesta v okolico, kajti vsak je imel kak morof ali vinograd. Glede kontumacije se Ptujčani nikoli niso ravnali preveč točno strogih navodil, drugače ne bi vlada imela povoda, da je strogo zaukazala meščanom dne 13. septembra, 1680, naj oni, ki so zbežali v vinograde, tudi tam ostanejo in naj ne tekajo sem in tja.

Kužni inšpektor Jurij Gabriel Prater je preprečil vsako nedovoljeno shajanje meščanov z okoličani s tem, da je ojačil dne 19. septembra "tostran malega mosta na Bregu" stražo in jo oborožil s puškami. Gospod je na neverjeten način še takrat poklical iz neokuženih krajev svoje podložnike na tla, ko za robotanje v Ptuj. Kužni komisar Karl Žiga grof Gaisruck jih je sicer hudo pokaral in prepovedal tako malomarnost, a preden je dospela njegova zapoved iz grada Reifentsteina do Ptuj, je bilo dovolj časa za največjo nesrečo.

Komaj so zaprli dohode v mesto, je primanjkovalo življenjskih potrebščin, ljudje pa so se lakote bolj bali nego kuge. Ni čudno, da si je kruta morilka kmalu poiskala tudi svoje žrtve v okolici, ni pa znano, kje je razsajala.

Leta 1681 so jo zopet začutili blizu Ptuj, da so takoj ukiniteli vso trgovino in postavljali kužne straže.

Mestnem vrhu in si tam išče svoje žrtve. Še danes vidimo v bližini starega prostjanskega dvorca skromno zidano kužno znamenje.

V Ptuj so ljudje v predmestnih krčmah v takozvanem "Ziegelstadlu" in pri "Kanižabirtu" veselo popivali, a mestno stražo, ki je hotela zapoditi razgrajče, so celo čisto nagnali, dokler ni oblast zaprla krčme s krčmarji vred.

Posebno v juliju je črna smrt grozno davila. Pri Sv. Vidu so na cesti našli nago žensko, ki so jo psi na pol ogrižli, a drugod so tudi ležali mrtveci kar na cestah.

Simon Jurancič, znani ptujski mesar, se je okužil pri menjanju denarja, ki ga je dobil od zdravstvenega magistrata Mohra. V oktobru je umrl neki mladenič, dalje še neki deček na stražnem stolpu na Gornjem Ptuj. Kugo so potem še zanesli v Budino.

Leta 1712. Dve leti je zopet razsajala v Ptuj kuga. Pojavila se je še v Slovenskih goricah in Halozah, potem je polagoma izginila, kakor je bila prišla.

Ob koncu še nekaj o kužnih križcih in spominkih. Ko so leta 1922 regulirali ves prostor okoli in pod mestno župnijsko cerkvijo sv. Jurija za novi živilski trg, so tudi odkopali del nekdanjega starega mestnega pokopališča. Delavci so zadeli na nekaj okostij iz kužne dobe, kar lahko sklepamo po obliki kužnih spominkov najrazličnejše oblike. Večinoma so iz medenine, okrogle ali ovalne oblike, zaznamovane z dvokratnim križem, ki je ves pokrit s črkami. Pogostoma najdemo tudi bakrene in medeninaste dvokrake kužne križce, ki so jih splošno nosili kot obeske okoli vratu, ko je črna smrt morila po naši lepi slovenski zemlji.

Kako je prišlo do tega običaja? Sredi 19. stoletja je kruta morilka tudi razsajala po Nemškem. Leta 1546 je zasedal cerkveni zbor v Tridentu, kamor je prispel tudi antiohijski škof in patrijarh. Opazili so, da je imel na roki zapestnico, nekoliko nenavadne oblike, na kateri je bil pritrjen čuden dvokratni križ. Na njem je bilo vse polno črk, kakor jih vidimo na svetinjicah in križcih sv. Benedikta in sv. Zaharije. Našli so ga, kakor pravi izročilo, v samostanu sv. Benedikta v Antiohiji, kateremu ga je podaril sv. Zaharija, škof jeruzalemski z razlago o pomenu črk. Nanašajo se na psalme, ki vsebujejo molitve o kugi. Mnogi so si dali napraviti take križce, ki bi jih obvarovali pred kugo, mnogo je za trdno verjelo o njih čudodelni pomoči.

Sprememba najemnine
Washington.—Office of Price Administration je objavil manjše spremembe v pogledu procedure za pritožbe proti določbam glede najemnine. Spremembe, ki so stopile v veljavo dne 31. oktobra, zahtevajo, da je treba vpslati prepis pritožbe OPA v Washington, na katerem je vedano, da je šel en izvod pritožbe z vsemi potrebnimi dokumenti na naslov "Regional Administratorja" ali "Area Direktorja." To velja le za pritožbe proti navodilom teh zadnjih dveh uradov.

Sredi junija straši kuga že na

Leta 1682 davi kuga najbolj v Halozah, zato so zaprli ceste v Žetale. Pri Sv. Trojici in na Ptujski gori je bilo nekaj smrtnih primerov, a kljub nevarnosti se ljudje niso odrekli sedmine, da je končno segla energično vmes oblast, prepovedala vse sedmine, žegnanje pri Sv. Vidu itd.

Komaj se je pojavila kuga v mestu, se je že začelo zopet brezumno tekanje v Halozah, dokler niso dobile oborožene kužne straže nalog, da z ognjem upepelijo viničarije takih zanihkrnih ljudi.

Sredi junija straši kuga že na

Mestnem vrhu in si tam išče svoje žrtve. Še danes vidimo v bližini starega prostjanskega dvorca skromno zidano kužno znamenje.

V Ptuj so ljudje v predmestnih krčmah v takozvanem "Ziegelstadlu" in pri "Kanižabirtu" veselo popivali, a mestno stražo, ki je hotela zapoditi razgrajče, so celo čisto nagnali, dokler ni oblast zaprla krčme s krčmarji vred.

Posebno v juliju je črna smrt grozno davila. Pri Sv. Vidu so na cesti našli nago žensko, ki so jo psi na pol ogrižli, a drugod so tudi ležali mrtveci kar na cestah.

Simon Jurancič, znani ptujski mesar, se je okužil pri menjanju denarja, ki ga je dobil od zdravstvenega magistrata Mohra. V oktobru je umrl neki mladenič, dalje še neki deček na stražnem stolpu na Gornjem Ptuj. Kugo so potem še zanesli v Budino.

Leta 1712. Dve leti je zopet razsajala v Ptuj kuga. Pojavila se je še v Slovenskih goricah in Halozah, potem je polagoma izginila, kakor je bila prišla.

Ob koncu še nekaj o kužnih križcih in spominkih. Ko so leta 1922 regulirali ves prostor okoli in pod mestno župnijsko cerkvijo sv. Jurija za novi živilski trg, so tudi odkopali del nekdanjega starega mestnega pokopališča. Delavci so zadeli na nekaj okostij iz kužne dobe, kar lahko sklepamo po obliki kužnih spominkov najrazličnejše oblike. Večinoma so iz medenine, okrogle ali ovalne oblike, zaznamovane z dvokratnim križem, ki je ves pokrit s črkami. Pogostoma najdemo tudi bakrene in medeninaste dvokrake kužne križce, ki so jih splošno nosili kot obeske okoli vratu, ko je črna smrt morila po naši lepi slovenski zemlji.

Kako je prišlo do tega običaja? Sredi 19. stoletja je kruta morilka tudi razsajala po Nemškem. Leta 1546 je zasedal cerkveni zbor v Tridentu, kamor je prispel tudi antiohijski škof in patrijarh. Opazili so, da je imel na roki zapestnico, nekoliko nenavadne oblike, na kateri je bil pritrjen čuden dvokratni križ. Na njem je bilo vse polno črk, kakor jih vidimo na svetinjicah in križcih sv. Benedikta in sv. Zaharije. Našli so ga, kakor pravi izročilo, v samostanu sv. Benedikta v Antiohiji, kateremu ga je podaril sv. Zaharija, škof jeruzalemski z razlago o pomenu črk. Nanašajo se na psalme, ki vsebujejo molitve o kugi. Mnogi so si dali napraviti take križce, ki bi jih obvarovali pred kugo, mnogo je za trdno verjelo o njih čudodelni pomoči.

Sprememba najemnine
Washington.—Office of Price Administration je objavil manjše spremembe v pogledu procedure za pritožbe proti določbam glede najemnine. Spremembe, ki so stopile v veljavo dne 31. oktobra, zahtevajo, da je treba vpslati prepis pritožbe OPA v Washington, na katerem je vedano, da je šel en izvod pritožbe z vsemi potrebnimi dokumenti na naslov "Regional Administratorja" ali "Area Direktorja." To velja le za pritožbe proti navodilom teh zadnjih dveh uradov.

Sredi junija straši kuga že na

Leta 1682 davi kuga najbolj v Halozah, zato so zaprli ceste v Žetale. Pri Sv. Trojici in na Ptujski gori je bilo nekaj smrtnih primerov, a kljub nevarnosti se ljudje niso odrekli sedmine, da je končno segla energično vmes oblast, prepovedala vse sedmine, žegnanje pri Sv. Vidu itd.

Komaj se je pojavila kuga v mestu, se je že začelo zopet brezumno tekanje v Halozah, dokler niso dobile oborožene kužne straže nalog, da z ognjem upepelijo viničarije takih zanihkrnih ljudi.

Sredi junija straši kuga že na

Želimo vesele božične praznike in srečno Novo leto vsem odjemalcem, prijateljem in sorodnikom!

LYON DAIRY

SLOVENSKA MLEKARNA

Anton Znidaršič in Sinovi

1166 East 60th Street

HEnderson 8492

V naši mlekarji boste vedno prvovrstno postreženi z najboljšim mlekom in smetano. Postanite odjemalec domačega podjetja, kjer je vsa oprema v mlekarji sanitarna.

Prav vesel Božič ter srečno, veselo in zdravo Novo leto 1945 želi vsem!

August Kollander

v Slov. Narodnem Domu

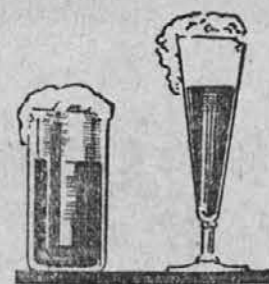
6419 St. Clair Avenue

Cleveland, Ohio

Kollander ob enem naznanja, da še vedno opravlja vse notarske posle, izpolnjuje prošnje za državljanske papirje, prošnje za delo, prošnje za dobavo racionalnih (Ration) kart in da bo tudi, kot prejšnja leta, pomagal izpolnjevati listine za dohodninski davek (INCOME TAX). Pri Kollanderju lahko vedno plačate račune za elektriko, plin, telefon itd. Prodaja tudi AMERICAN EXPRESS denarne nakaznice (Money Orders.) Zglasite se pri njem, da Vam podari lep stenski koledar za 1945.

Vesele božične praznike in srečno Novo leto želimo vsem gostom in prijateljem!

MR. IN MRS. JOHN PAULICH

GOSTILNA

5238 St. Clair Avenue

Hvala vsem našim gostom in posetnikom za dosedanje naklonjenost, ter se prijazno priporočamo za obisk tudi v bodoče. Vedno bomo postregli točno z najboljšo pijačo in jedili.

JOHN KNIFIC

Prodajalec zemljišč in hiš

740 East 185th Street

nasproti Muskoka Ave.

IVanhoe 7540 — KENmore 0288

Ob tej priliki želim izreči vsem mojim odjemalcem globoko hvalenost za vso naklonjenost, ki sem jo bil deležen od njih strani in želim vsem Slovincem in Hrvatom prav vesele božične praznike in srečno in mirno polno leto 1945!

KUPUJTE VOJNE BONDE!

Vaše prijateljstvo nam naredi trgovsko poslovanje toliko bolj prijazno

Zahvaljujoč se za vašo naklonjenost v preteklih ena-in-tridesetih letih, vam voščimo vesele božične praznike in srečno in veselo Novo leto!

MANDEL HARDWARE COMPANY

CHRIST MANDEL, JR.

15704 WATERLOO ROAD

IVANHOE 6632

Imamo polno zalogo lepih slovenskih, hrvatskih in ameriških gramofonskih plošč kakor tudi plošče v vseh drugih jezikih. Pridite in jih igrajte v našem, zato pripravljenem prostoru.